

Ilski, Stanisław / Przedpełski, Marian / Siedlecka, Jadwiga i in.

Słownik strat osobowych gminy Biezuń w latach 1939-1947 : polegli, pomordowani, zabici, zaginieni

Biezuńskie Zeszyty Historyczne 4, 3-100

1994

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Stanisław Ilski
Marian Przedpełski
Jadwiga Siedlecka
Stefan Zaleski

Słownik
strat osobowych gminy Biezuń
w latach 1939—1947

**polegli
pomordowani
zabici
zaginieni**

Biezuń 1993

Spis rzeczy

Wykaz skrótów	6
Wstęp	7
Biogramy — noty biograficzne	9
Indeks strat osobowych wg okoliczności i przyczyn	75
Indeks nazwisk wg miejsca zamieszkania	82
Indeks Żydów bieżuńskich zamordowanych wraz z rodzinami	91
Aneksy:	
Egzekucja w Rościszewie (nr 1)	94
Obława w rejonie Dębska i mord na szosie sierpeckiej (nr 2)	95
Obława w dniu 29 października 1944 r. (nr 3)	96
Obława w dniu 10 grudnia 1944 r. (nr 4)	97
Więzienie w Sierpcu podczas II wojny światowej (nr 5)	98
Indeks poległych na frontach wojny polsko-bolszewickiej 1919—1920 (nr 6)	99

Wykaz skrótów

AK	Armia Krajowa
AL	Armia Ludowa
BCH	Bataliony Chłopskie
ewang. -augsb.	ewangelicko-augsburskie
Gestapo	Geheime Staatspolizei — Tajna Policja Państwowa
KBW	Korpus Bezpieczeństwa Wewnętrznego
LBS	Ludowa Straż Bezpieczeństwa
LWP	Ludowe Wojsko Polskie
NKWD	Narodnyj Komissariat Wnutriennich Dieł — Ludowy Komisarjat Spraw Wewnętrznych
NZW	Narodowe Zjednoczenie Wojskowe
oddz.	oddział
OS	Oddział Specjalny (Oddziały Specjalne)
OTKiOR	Okręgowe Towarzystwo Kółek i Organizacji Rolniczych
PAL	Polska Armia Ludowa
PAL	pułk artylerii lekkiej
POW	Polska Organizacja Wojskowa
POZ	Polska Organizacja Zbrojna
PP	Policja Państwowa
PP	pułk piechoty
PPR	Polska Partia Robotnicza
PPRN	Prezydium Powiatowej Rady Narodowej
ps.	pseudonim
PSK	pułk szwoleżerów konnych
PPL	Polska Partia Ludowa
PSZ	Polskie Siły Zbrojne
PUł	pułk ułanów
ROAK	Ruch Oporu Armii Krajowej
SA	Sturmabteilungen der NSDAP (Nationalsozialistischen Deutschen Arbeiterpartei) — Oddziały Szturmowe Narodowo-Socjalistycznej Niemieckiej Partii Robotniczej
SS	Schutzstaffeln der NSDAP — Sztafety (oddziały) Ochronne Narodowo-Socjalistycznej Niemieckiej Partii Robotniczej
UBP (UB)	Urząd Bezpieczeństwa Publicznego
USC	Urząd Stanu Cywilnego
WP	Wojsko Polskie
ZMW	Związek Młodzieży Wiejskiej
ZWZ	Związek Walki Zbrojnej

Wstęp

Ostatnia wojna światowa zabrała polskiemu społeczeństwu wiele milionów istnień ludzkich. Straty Bieżunia i okolicznych wiosek proporcjonalnie nie były niższe.

Słownik niniejszy jest alfabetycznym spisem tych strat.¹⁾ Obejmuje 238 haseł, które prócz danych personalnych zawierają zawód, okoliczności, datę i miejsce śmierci; podają również przynależność do organizacji konspiracyjnych oraz wyznanie, jeśli jest ono inne niż rzymsko-katolickie.

Zdajemy sobie sprawę, że w opracowaniu istnieją luki, których nie udało się uniknąć. Wielu rodzin nie ma już na tym terenie i nie było możliwości odnalezienia ich adresów. Starzy ludzie mają pamięć upośledzoną, a młode pokolenie mało interesuje się sprawami przeszłości — często wnuk nie zna imion swoich dziadków, a wyjątkiem jest, jeśli zna okoliczności śmierci krewnego. Zjawisko przesuwania się w niepamięć tak niedawnych faktów, z których każdy jest przecież okrucieństwem historii, spowodowało podjęcie przez nas tej pracy.

Słownik obejmuje wszystkich, którzy stracili życie w związku z wojną i terrorem w latach 1939—1947 bez względu na to, kim byli i w jakich okolicznościach ginęli. Są więc wymienieni polegli na frontach i bohaterowie konspiracji, straceni w więzieniach, obozach niemieckich i radzieckich, zamordowani przez funkcjonariuszy UB, osoby z represyjnych aresztowań i obław, roboty przymusowych, niestosujący się do zarządzeń władzy okupacyjnej, ale także zdrajcy polskiej sprawy — skazani wyrokami sądów podziemnych.

Odrębną sprawą w pewnej mierze jest kwestia potomków kolonistów niemieckich, osiadłych na tym terenie od XVIII wieku, w okresie międzywojennym — obywateli polskich wyznania ewangelicko-augsburskiego.

Niektórzy z nich nie podpisali podczas okupacji zgody na przyjęcie obywatelstwa niemieckiego, ale okupant każdego potomka kolonisty traktował jako Niemca. Ludzie ci w pewnych przypadkach służyli pomocą, również członkom konspiracji i kiedy w styczniu 1945 (19.01.45) wkroczyły wojska radzieckie, pozostali na miejscu. Rozegrała się wówczas tragedia. W przystępie źle ukierunkowanej, odwetowej nienawiści w Bieżuniu i Kobyłej Łące zamordowano 40 osób: dzieci, dorosłych i starców. Mord ten kładzie się cieniem, bowiem oprócz żołnierzy radzieckich brali w nich udział Polacy, którzy potem zostali funkcjonariuszami lub konfidentami UBP.

Nie udało się zebrać danych personalnych eksterminowanych Żydów. Z konieczności ograniczamy się do podania wykazu rodzin, które zginęły w gettach i hitlerowskich obozach zagłady.²⁾ Jest to dwieście rodzin, czyli około dziewięćset osób dorosłych i dzieci.

Wymieniamy również powojenne ofiary niewypałów.³⁾

Dodatkowo został zamieszczony wykaz nazwisk według miejsca zamieszkania i wykaz szeregujący zmarłych, zabitych, zamordowanych, poległych, zaginionych w sześciu grupach, w zależności od okoliczności śmierci.

Spośród dwustu trzydziestu ośmiu osób wymienionych w słowniku, sześćdziesiąt sześć zostało schwytych w obławach na tym terenie i poniosło śmierć w masowych egzekucjach. Krótkie opisy tych zdarzeń umieszczone są jako aneksy.

Zdajemy sobie sprawę z niedokładności i niezamierzonych pomyłek, jakie mogliśmy popełnić. Mamy nadzieję, że członkowie rodzin nie będą nam mieli tego za złe i ewentualne sprostowania oraz uzupełnienia prześlą na adres któregoś z autorów.

Słownik niniejszy oddajemy społeczeństwu Bieżunia i okolicznych wiosek po to, żeby nie poszły w niepamięć zbrodnie ostatniej wojny i okresu powojennego, dokonane na ich krewnych i przodkach.

Wszystkim, którzy pomogli w zbieraniu materiałów, a w szczególności panu Romanowi Ruteckiemu ze Sławęcina — serdecznie dziękujemy.⁴⁾

1) Dotyczy Bieżunia i wiosek, które obecnie należą do gminy Biezuń.

2) Sefer ha'zikaron le'kedoszej, praca zbiorowa, Tel—Aviv 1956, s. 4, 5, 6. tłumaczenie na język polski — Adam Bielecki.

3) W jednym przypadku przekroczony został zamierzony czasokres 1939—1947 r. — ujmujemy chłopca, który zginął podczas rozkręcania niewypału w 1952 r.

4) Zgodnie z życzeniem niektórych osób udzielających informacji ich nazwisk nie umieszczamy w hasłach.

A

Adranowicz Stanisława lat 41, c. Jakuba Graczyka i Marianny z Cyran-kowskich, ur. w Młudzynie, zam. w Dąbrówkach; aresztowana w grudniu 1944 roku zamiast męża, którego żandarmi nie zastali w domu, osadzona w więzieniu w Sierpcu (w klasztorze). 19 stycznia 1945 roku w przeddzień wkroczenia wojsk radzieckich zastrzelona strzałem w tył głowy. Jest pochowana na cmentarzu w Bieżuniu.

Relacja męża — Jana Adranowicza, Andrzeja Kowalskiego, Czesława Dramińskiego z Dąbrówek.

Par. Rzym.-Kat. w Bieżuniu, akt zgonu Nr 24/1945.

Aptewicz Konstanty ur. 5.08.1899 r. w Bieżuniu, s. Antoniego i Mariany z Grześkiewiczów, zam. w Bieżuniu; Seminarium Nauczycielskie Męskie Grona Nauczycielskiego Szkół Średnich i Powszechnych w Płocku ukończył w 1923 roku; od 1923 do 1930 pracował w biezuńskiej szkole powszechnej, a następnie jako sekretarz gminy w Sławęcinie, Zawidzu, Koziobrodach, Siemiątkowie i w Bieżuniu; w 1939 roku jesienią wstąpił do POZ, aresztowany w początku 1940 r. i osadzony w obozie koncentracyjnym Mauthausen—Gusen, zamordowany w 1941 r. (ostatni list od niego był datowany 21.07.1940).

Relacja brata — Wacława Aptewicza i Haliny Aptewicz z Bieżunia, listy z obozu.

St. Ilski, J. Siedlecka, Szkolnictwo w gminie Biezuń t. I, s. 89, Biezuń 1990, maszynopis.

Aptewicz Stanisław ur. 15.01.1916 w Bieżuniu, s. Józefa i Balbiny z Trusczyńskich, zam. w Bieżuniu; w 1937 r. uzyskał maturę w Prywatnym Gimnazjum Męskim im. Św. Stanisława Kostki przy Seminarium Diecezjalnym w Płocku (typ nowy—klasyczny), podchorążówkę przy 13 PP w Pułtusku ukończył w lipcu 1939 r. w stopniu kaprała podch. We wrześniu walczył w obronie Modlina, uciekł z niewoli i powrócił do Bieżunia. Aresztowany w styczniu 1941 r., osadzony w więzieniu w Sierpcu, a po 12 tygodniach przeniesiony do obozu w Działdowie, gdzie został zamordowany jesienią tegoż roku.

Relacja siostry — Heleny Pieniak z Bieżunia.

List — gryps z więzienia, świadectwo szkolne, świadectwo ukończenia podchorążówki.

Akt urodzenia Nr 92/1916.

Relacja współwięźniarki — Henryki Twarogowskiej z Bieżunia.



Stanisław Aptewicz w podchorążówce (fot. w zbiorach rodziny).

1) Szan. Pani! Mój prośbę o przestanie
 tepe kartki za pośrednictwem sędziwej
 osoby do mych rodziców. J. Jan. Aptewicz
 Bielski. Pół Sierpnie. Sprawa
 ważna. Już nie pierwszy raz. Ktoś o tym
 wie. Szczęśliwie dziękuję. S. Aptewicz

2) Najdrożsi! Razem w Działdowie - idźcie
 - ale moralnie wytrzymajcie. Kartki proszę dać
 tylko Borużewskiemu. lub temu samemu,
 który bywa u nas z Augustynem

3) Miałku! Jesteś w Działdowie. Proszę
 złożyć w Działdowie. Władze. Mój
 zięć. od 8-14 i 14-18. Władze. Mój
 o numerze 11. Władze. Mój
 No. 7. Władze. Mój
 Na przykładzie. Władze. Mój
 wiec. Władze. Mój
 Z pros. powodzenia. - S. Aptewicz

Gryps od więźnia obozu w Działdowie — Stanisława Aptewicza, napisany częściowo alfabetem greckim (w zbiorach rodziny).

Stanisław! Jestem w Działdowie,
przyjeżdża mi Nr. 2588: tak chodziłam
do pracy w okolicach, widać ciemno (woda)
tam, gdzie pilnuje nas Volksdeutsche + sący
sami Wachmanni: sący byli w sierpen
po obiedzie. Dziś jestem tutaj w urzędnym, tego
moralnie jestem bardzo przynędnym
Najgorsze jest to, że nie wiem jak stąpać
do tej szpitali - może b. byszożymole
b. b. jak wiesz mieżycy! Nic na ten
temat powiadzić nie mogę. Zapróż
wreżkęszo ródaję i mna jest uniemożli-
wiona. Proszę o pomoc, ponieważ i z dargery-
ciem tam, Karpi - w jaki sposób można
byłoby pomóc mi. Proszę o pomoc, ponieważ
nie wiem sprząść x Pasa, toż, Ożarówska
z Błominka - poczka Baboszewo-powiat
Ciechanów. Można sprząść ródaję
który jest u szwagra Borca, to przyjeżdża-
ciem, że pieniądze jej rodzice nie mają.
Proszę pomóżcie mi, nie listowicie, in-
czymnie partyzpanie - nie można
wyznać mi, w jakim obrot
Działdowo. Karpi, przez zachowaj
i dać do przesyłania Bonuszewski
mi: tamtam, który przyjeżdża
do nas z Lubomina.
Serdecznie pozdrawiam
wszystkich.
Stanisław

List z obozu w Działdowie, który Stanisław Aptewicz przesłał ojcu
(w zbiorach rodziny).

B

Bieniewski Stanisław ps. „Cichy” ur. w Bogurzynie w 1901 r., s. Franciszka i Teodozji z Zajdzińskich, zam. w Bieżuniu; od kwietnia 1917 r. członek POW, brał udział w wojnie polsko-bolszewickiej w 1919—1920 r., pozostał w wojsku jako podoficer zawodowy, w stopniu sierżanta 32 PP brał udział w bitwie wrześniowej w 1939 r., następnie wstąpił do ZWZ. Aresztowany 29.02.1942 r. w Chwałach k/Rościszewa, został osadzony w więzieniu w Płocku, 18 września 1942 r. stracono go przez powieszenie w zbiorowej egzekucji w Rościszewie.

Relacja brata — Kazimierza Bieniewskiego z Bieżunia oraz Władysława i Jadwigi Linowskich z Sierpca.

Akt ślubu Nr 69/1923.

Ryszard Juszkiewicz, *Mławskie Mazowsze w walce*, W-wa 1968, s. 221.

Irena Nowak, Jan Nowak, *Z dziejów AK w Inspektoracie Płocko-Sierpeckim*, Płock 1992, s. 41, 42 (podają, że należał do ZWZ).

Bońkowski Wacław lat 37, s. Stanisława i Anny z Krzywkowskich, urodzony i zamieszkały w Myślinie, rolnik; aresztowany podczas oblawy 29.10.1944 i osadzony w więzieniu w Płocku. 18 stycznia 1945 r. został rozstrzelany w masowej egzekucji w lasach brwileńskich i pochowany tam w zbiorowej mogile. Zwłoki ekshumowano w marcu 1945 r. i złożono we wspólnym grobie na cmentarzu w Bieżuniu.

Relacje Janiny Gradowskiej i Anny Rymer z Myślina.

Akt zgonu Nr 70/1945.

Tadeusz Fijałkowski, *Pod kryptonimem „Wkra”*, Warszawa 1971, s. 183.

R. Juszkiewicz, *ibid.*, s. 285.

Boros Ryszard ur. 25.07.1912 w Jonnem, s. Stanisława i Ludwika z Zaborowskich, porucznik zawodowy WP brał udział w walkach w 1939 roku, ranny — opuścił szpital w 1941 r. (dołączyła się gruźlica płuc). Był żołnierzem ZWZ—AK, w sierpniu 1943 r. zamordowany w Zaleszczykach przez Ukraińców współpracujących z Niemcami.

Relacja siostry — Jadwigi Dokuczyz z Bieżunia.

Borowski Piotr ur. 1.01.1901 w Stasinie, woj. lubelskie, s. Franciszka i Zofii ze Sroczyńskich, rolnik zam. we Władysławowie; w 1941 roku aresztowany za nielegalny ubój. Ostatnie wiadomości przesłał na Wielkanoc 1945 r., potem zaginął bez wieści.

Relacja synowej — Marianny Grędoj z Bieżunia.

Boruszewski Jan ur. w 1913 r., s. Franciszka i Franciszki, rolnik zam. w Małocinie. Poległ w obronie Modlina w 1939 r.

Relacja Józefa Żurawskiego z Trzask.



**Sierż. Stanisław Bieniewski ps. „Cichy”
(fot. w zbiorach St. Iłskiego i J. Siedleckiej).**



Por. Ryszard Boros (fot. w zbiorach rodziny).

Brożyna Andrzej ur. 24.12.1912 w Prątkowie k/Przemysła, s. Jana i Salomei, rolnik zam. w Dąbrówkach; wywieziony na roboty przymusowe, uciekł i powrócił do domu. 30.05.1944 został zastrzelony na polu przez żandarma Wittermana.

Relacja syna — Andrzeja Brożyny, Jana Magalskiego i Andrzeja Kowalskiego z Dąbrówek.
Akt zgonu Nr 83/1944 (jako przyczynę zgonu podano atak serca).

Bukowski Bolesław lat ok. 60, ur. w Dźwierznie, zam. w Myślinie — kował; aresztowany podczas oblavy w dniu 29.10.44 r. i osadzony w więzieniu w Płocku. 18 stycznia 1945 rozstrzelany w masowej egzekucji w lesie brwileńskim i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile.

Relacja Romana Śledzianowskiego z Myślina.
Tadeusz Fijałkowski, *ibid.*, s. 183; Ryszard Juskiewicz, *ibid.*, s. 285.

Bukowski Waclaw l. 34, s. Bronisława i Marianny z Figurskich, ur. w Dźwierznie, rolnik zam. w Siedliskach; aresztowany podczas oblavy w dn. 29.10.1944 r. i osadzony w więzieniu w Płocku, rozstrzelany w masowej egzekucji w lesie brwileńskim 19.01.1945 i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile. W marcu 1945 r. ciało ekshumowano i złożono we wspólnym grobie na cmentarzu w Bieżuniu.

Relacja Teofila Kurkiewicza i Zofii Prątnickiej z Siedlisk.
Akt zgonu Nr 62/1945.
T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 184; R. Juskiewicz, *ibid.*, s. 285.

Bulkowski Hieronim ur. 13.10.1927 r. w Dąbrówkach, s. Jana i Ewy z Brzoziewskich, zam. w Dąbrówkach, rolnik; w 1944 roku wywieziony na przymusowe roboty przy kopaniu okopów do miejscowości Morgin k/Królewieca i po kilku miesiącach rozstrzelany za niesubordynację (razem z Bolesławem Mutrynem z Dąbrówek).

Relacja Mariana Przedpeńskiego zam. w Warszawie i Czesława Dramińskiego z Bieżunia.

Bulka Jan lat ok. 26 s. Czesława i Heleny ze Stanisławskich, robotnik, zam w Myślinie; w końcu sierpnia 1939 r. zmobilizowany, wyjechał do jednostki — zaginął.

Relacja Haliny Rudzińskiej z Bieżunia i Stanisława Bułki (syna) ze Strzegomia.

Bulka Józef l. 51 s. Michała i Julianny z Niewiadomskich ur. w Okuninie, robotnik zamieszkały w Dźwierznie, żołnierz AL; aresztowany podczas oblavy w dniu 10 grudnia 1944 r. i osadzony w więzieniu w Płocku. 18 stycznia 1945 r. rozstrzelany w masowej egzekucji w lesie brwileńskim i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile. W marcu 1945 roku ekshumowano zwłoki i złożono we wspólnym grobie na cmentarzu w Bieżuniu.

Relacja żony — Kazimiery Bułki z Dźwierzna, córki — Haliny Rudzińskiej z Bieżunia i Marianny Felki z Myślina.
Akt zgonu Nr 76/45; akt ślubu Nr 44/1922.
T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 186.

Bulka Zdzisław ur. 1.01.1924 w Myślinie, s. Czesława i Heleny ze Stanisławskich, robotnik zamieszkały w Myślinie, żołnierz AL; podczas czyszczenia broni radzieckich partyzantów stacjonujących w myślińskiej olszynie postrzelił się w brzuch. Zmarł podczas transportu do szpitala w Sierpcu (25.09.1944 r.).

Relacja Haliny Rudzińskiej z Bieżunia.

Akt urodzenia Nr 80/1924; akt zgonu Nr 259/44.

Bulka Zygmunt ur. 5.01.1923 r. w Dźwierznie, s. Józefa i Kazimiery ze Zdziemborskich, robotnik zam. w Dźwierznie, żołnierz AL; schwytany podczas obławy w dniu 10.12.1944 r. i osadzony w więzieniu w Płocku. 18 stycznia 1945 r. rozstrzelany w masowej egzekucji w brwileńskim lesie i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile. W marcu 1945 roku ciało ekshumowano i złożono we wspólnym grobie na cmentarzu w Bieżuniu.

Relacja matki — Kazimiery Bułki z Dźwierzna i Marianny Felki z Myślina.

Akt zgonu Nr 77/1945; akt urodzenia Nr 80/1923.

C

Cecelski Benjamin ur. 4.10.1924 r. we Władysławowie, s. Stefana i Heleny z Kilów, zam. we Władysławowie, syn rolnika. 6.05.1945 r. został rozerwany wybuchem niewypału (pocisk artyleryjski). Razem z nim zginął Antoni Szemborski

Relacja rodziców — Stefana i Heleny Cecelskich z Władysławowa.

Akt zgonu Nr 117/1945.

Cecelski Eugeniusz ps. „Świst”, ur. 15.09.1924 r. w Kocewie, s. Teofila i Marianny z Agacińskich, rolników zam. w Kocewie, żołnierz POZ—AK, a następnie BCH — członek Oddziału Specjalnego (OS) na gminę Sławęcín i żołnierz oddziału partyzanckiego BCH; 29.10.1944 r. schwytany podczas obławy i osadzony w więzieniu w Płocku. 18.01.1945 r. rozstrzelany w masowej egzekucji w lesie brwileńskim i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile. W marcu 1945 roku zwłoki ekshumowano i złożono we wspólnym grobie na cmentarzu w Bieżuniu.

Relacja siostry — Zofii Cecelskiej z Kocewa i Czesława Bałabucha ze Stanisławowa.

Akt zgonu Nr 83/1945.

T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 183; R. Juszkiwicz, *ibid.*, s. 285.

Cecelski Faustyn ur. 1.01.1927 r. w Kocewie, s. Teofila i Marianny z Aga-
cińskich, rolników zam. w Kocewie, żołnierz BCH; 29.10.1944 r. aresztowany
podczas oblawy i osadzony w więzieniu w Płocku. Po serii tortur, w początku
stycznia 1945 r. zwolniony do domu w ciężkim stanie, z licznymi obrażeniami.
W sierpniu 1945 r. zmarł w szpitalu w Sierpcu.

Relacje: siostry — Zofii Cecelskiej z Kocewa, Stanisława Bukowskiego z Myśli-
na i Stanisława Bałabucha ze Stanisławowa.

Akt zgonu Nr 132/1945.

T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 184; R. Juskiewicz, *ibid.*, s. 285.

Cecelski Teofil ps. „Rola”, ur. 9.08.1897 r. w Kocewie, s. Jakuba i Micha-
liny z d. Oczko, rolnik z Kocewa; od 1940 r. żołnierz POZ, od 1942 r. w BCH.
Był dowódcą placówki w Kocewie, żołnierzem oddziału partyzanckiego oraz
przewodniczącym trójki „Rocha”. W jego domu mieścił się magazyn broni.
Aresztowany podczas oblawy w dniu 29.10.1944 r. i osadzony w więzieniu
w Płocku.

18.01.1945 r. został rozstrzelany w masowej egzekucji w brwileńskim lesie
i pochowany na miejscu we wspólnej mogile. W marcu 1945 roku ciało ekshu-
mowano i przeniesiono do wspólnego grobu na cmentarz bieżuński.

Relacja córki — Zofii Cecelskiej z Kocewa i Stanisława Bałabucha ze Stanisławowa.

Akt zgonu Nr 82/1945.

T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 183, 334; R. Juskiewicz, *ibid.*, s. 285.

Chądzyński Zdzisław ur. 1.10.1924 r. w Bielawach Gołuskich, s. Norber-
ta i Władysławy z Karskich — rolników z Bielaw Gołuskich, żołnierz ZWZ—
AK; aresztowany podczas oblawy w dniu 29.10.1944 r. i osadzony w więzieniu
w Płocku. 18.01.1945 r. rozstrzelany w masowej egzekucji w lesie brwileń-
skim i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile.

W marcu 1945 roku zwłoki ekshumowano i złożono we wspólnym grobie na
cmentarzu w Bieżuniu.

Relacje: ciotecznej siostry — Barbary Sopoćko z Płocka oraz Ireny Napierskiej i Stanisława
Liszewskiego z Bielaw Goł.

Akt zgonu Nr 65/1945.

T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 183; R. Juskiewicz, *ibid.*, s. 285.

Chmielewski Franciszek ur. 15.12.1908 r. w Maku—Wyknie, s. Stanisła-
wa i Heleny z Zawadzkich, robotnik zam. w Maku—Wyknie; aresztowany
19.02.1940 r. przez niemieckich żandarmów pod zarzutem udzielania pomocy
ludziom, którzy uciekli z wysiedlenia i osadzony w areszcie w Bieżuniu. Pod-
dano go torturom, a następnie powieszono (lub powiesił się sam).

Relacja żony — Marianny Dyksińskiej z Bieżunia.

Akt zgonu Nr 21/1940.

Chmielewski Władysław ur. 14.02.1899 r. w Maku—Wyknie, s. Adama i Heleny z Zawadzkich, robotnik zam. w Maku—Tartaku; wysiedlony (w 1940 roku?), uciekł z wysiedlenia, został schwyty i osadzony w obozie w Działdowie, gdzie został zamordowany w 1942 r.

Relacja brata — Feliksa Chmielewskiego z Bieżunia.
Akt urodzenia Nr 22/1899.

Chyżyński Bolesław ur. w 1914 r. w Pozdże, s. Stanisława i Weroniki z Mruwczynskich, zamieszkały w Stanisławowie; 29.10.1944 aresztowany podczas oblavy i osadzony w więzieniu w Płocku. 18.01.1945 r. został rozstrzelany w masowej egzekucji w lesie brwileńskim i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile. W marcu 1945 roku zwłoki ekshumowano i złożono we wspólnym grobie na cmentarzu w Bieżuniu.

Relacje Teofili Kurkiewicz i Feliksy Lampkowskiej ze Stanisławowa.
Akt zgonu Nr 57/1945.
T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 184; R. Juszkiewicz, *ibid.*, s. 285.

Ciesiński Franciszek ur. 2.10.1900 r. w Gołuszynie, s. Mateusza i Stanisławy, rolnik zam. w Sadłowie; w maju 1943 r. zabrany na przymusowe roboty do Hawy, gdzie w dniu 10.02.1944 r. zmarł w nieznanych okolicznościach.

Relacja żony — Janiny Ciesińskiej.
USC Deutsch—Eylau Nr 73/1944 (zbiory własne St. Ilskiego i J. Siedleckiej).

Cieszkowski Eugeniusz ur. w 1923 r. w Wieluniu, s. Jana i Heleny, zam. w Wieluniu; w 1945 r. wcielony do LWP, ukończył szkołę podoficerską i został skierowany do walki z bandami UPA w Rzeszowskie, gdzie zmarł z ran.

Relacja Franciszka Chańczyńskiego z Wilewa.

Cieśliński Stanisław ur. 11.08.1917 r. w Budach Milewskich, s. Marianny, zamieszkały w Pozdże, rolnik; aresztowany podczas oblavy w dniu 29.10.1944 r. i osadzony w więzieniu w Płocku. 18.01.1945 r. rozstrzelany w masowej egzekucji w lesie brwileńskim i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile. W marcu 1945 roku zwłoki ekshumowano i złożono we wspólnym grobie na cmentarzu w Bieżuniu.

Relacja Jana i Marianny Wiśniewskich z Pozgi.
Akt zgonu Nr 120/1945.
T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 184; R. Juszkiewicz, *ibid.*, s. 285.

Czajkowski Edward ur. 18.10.1922 r. w Bielawach Gołuskich, s. Józefa i Salomei z Ruteckich, rolników z Bielaw Gołuskich; aresztowany podczas oblavy w dniu 29.10.1944 r. i osadzony w więzieniu w Płocku. 18.01.1945 r. rozstrzelany w masowej egzekucji w lesie brwileńskim i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile. W marcu 1945 roku zwłoki ekshumowano i złożono

we wspólnym grobie na cmentarzu w Bieżuniu.

Relacje Stanisławy Makowskiej z Bielow Gołuskich i Wacława Pawłaka z Gołuszyna.

Akt urodzenia Nr 157/1922.

T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 183; R. Juszkiewicz, *ibid.*, s. 285.

Czepieusz Adolf l. ok. 70, wyzn. ewang.-augsb., zamieszkały w Bieżuniu; zamordowany w styczniu 1945 r. po wkroczeniu do Bieżunia wojsk radzieckich.

Czepieusz Wilhelmina l. ok. 70, wyzn. ewang.-augsb., zamieszkała w Bieżuniu (żona Adolfa); zamordowana w styczniu 1945 r. po wkroczeniu do Bieżunia wojsk radzieckich.

Czyżyk Jan ur. 15.03.1914 r. w Karniszynie, s. Adama i Pauliny z Siudzińskich, rolnik zamieszkały w Dąbrówkach; wywieziony wraz z żoną na roboty przymusowe do Niemiec, w 1941 r. został raniony podczas nalotu samolotów radzieckich — zmarł w miejscowości Pilau.

Relacje Stanisława Sykuta z Karniszyna Parceli i Mariana Soplińskiego z Karniszyna.

Akt urodzenia Nr 37/1914.

D

Dąbrowski Jan ur. ok. 1908 r. w USA, s. Wojciecha i Ewy z Prusaków, rolnik zamieszkały w Maku—Wyknie; w 1944 r. zabrany na roboty przymusowe (do kopania okopów), uciekł, schwytany koło Gruduska został osadzony w więzieniu w Przasnyszu i rozstrzelany w okolicznym lesie razem z Marianną Konwerską (w listopadzie 1944 r.).

Relacja brata — Stanisława Dąbrowskiego z Bieżunia.

Dobies Zygmunt ur. 30.03.1922 r. w Dąbrówkach, s. Józefa i Marianny z Perzynów, rolników z Dąbrówek; w 1944 roku był na przymusowych robotach w Niemczech. Został rozstrzelany za nieposłuszeństwo, zwłoki spalono.

Relacja Czesława Dramińskiego z Dąbrówek na podstawie zeznania

siostry zabitego — Kazimiery Rutkowskiej.

Akt ur. Nr 46/1922.

Dobrosielski Jan ur. ok. 1913 r. w Adamowie, s. Aleksandra i Pelagii z Szalkowskich, zam. czasowo w Bydgoszczy, gdzie pracował jako rzeźnik; we wrześniu 1939 r. ranny podczas nalotu samolotów niemieckich, zmarł z upływu krwi.

Relacja brata — Ignacego Dobrosielskiego z Adamowa.

Dobrosielski Jan ur. w 1900 r. w Jaworowie, s. Henryka i Franciszki z Fijałkowskich, rolnik, żołnierz AL; 29.10.1944 r. aresztowany podczas oblavy i osadzony w więzieniu w Płocku. 18.01.1945 r. rozstrzelany w masowej egzekucji w brwileńskim lesie i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile. W marcu 1945 roku zwłoki ekshumowano i złożono w zbiorowej mogile na cmentarzu w Bieżuniu.

Relacje żony — Kazimiery Dobrosielskiej i Genowefy Kurkiewicz z Siedlisk.

Akt zgonu Nr 88/1945.

T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 184; R. Juskiewicz, *ibid.*, s. 285.

Dobrosielski Szczepan ur. ok. 1906 r. w Jaworowie Pruchniatce, s. Henryka i Franciszki z Fijałkowskich, robotnik zamieszkały w Siedliskach, żołnierz AL; aresztowany podczas oblavy w dniu 29.10.1944 r. i osadzony w więzieniu w Płocku. 19.01.1945 r. rozstrzelany w masowej egzekucji w brwileńskim lesie i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile. W marcu 1945 roku zwłoki ekshumowano i złożono we wspólnym grobie na cmentarzu w Bieżuniu.

Relacja siostry — Józefy Jastrzębskiej zam. w Siedliskach.

T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 184; R. Juskiewicz, *ibid.*, s. 285.

Dokuczyc Karol *) ur. 13.01.1910 w Błędowie, s. Teodora i Olgi z Paneygrau'ów, nauczyciel, ppor. rezerwy; brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r., dostał się do niewoli radzieckiej, więziony w Starobielsku, stracony razem z innymi oficerami. Ostatnią kartę pocztową wysłał do żony 22.03.1940, a depezę 23.03.1940 r.

Relacja żony, Jadwigi Dokuczyc z Bieżunia.

Ww. karta pocztowa i depeza u żony zamordowanego.

*) Karol Dokuczyc w Bieżuniu nie zamieszkiwał.

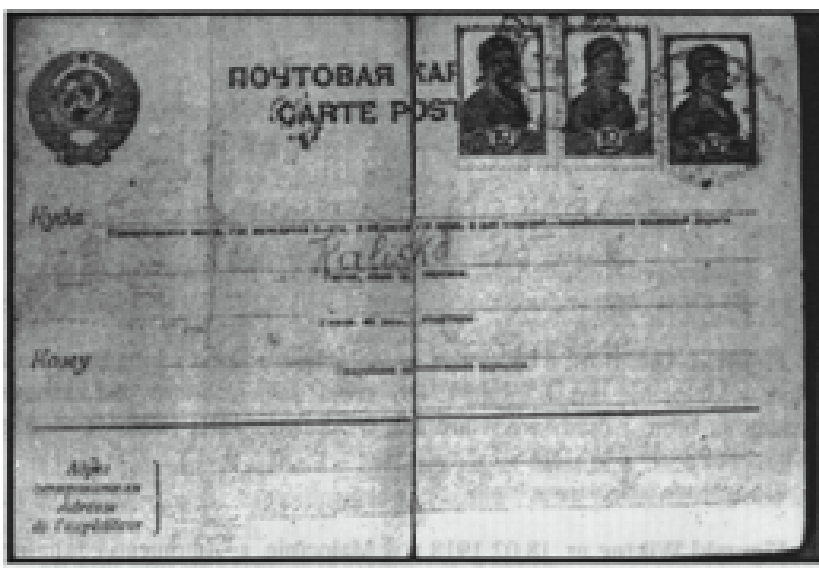
Umieszczamy go, ponieważ jego żona pochodzi ze starej bieżuńskiej rodziny i stale zamieszkuje w Bieżuniu.

Domeradcki Zygmunt ur. 22.10.1915 r. w Stawiszynie—Zwalewie, s. Leonarda i Czesławy z Szatkowskich, rolnik zamieszkały w Stawiszynie—Zwalewie; w 1939 roku wcielony do 32 PP w Działdowie, we wrześniu 1939 r. brał udział w walkach pod Mławą, ok. 15 września poległ pod Legionowem.

Relacje Teofila Majewskiego ze Stawiszyna Łazisk i Romana Ruteckiego ze Sławęcina.



Ppor. Karol Dokuczyc (fot. w zbiorach rodziny).



Strona adresowa karty pocztowej, którą por. Karol Dokuczyc wysłał do żony z obozu w Starobielsku w marcu 1940 r. (w zbiorach rodziny Dokuczyc).

Dymotteo Pelagia ur. 20.12.1884 r., c. Łukasza Szrejny i Katarzyny z Bramorskich, zam. w Bieżuniu; pod koniec 1944 r. aresztowana za nielegalny handel i osadzona w więzieniu w Sierpcu (w klasztorze). 19.01.1945 r. rozstrzelana w masowej egzekucji, zwłoki spalono.

Relacja Stanisława Bramorskiego z Bieżunia.

Dzbański Władysław ur. 8.05.1913 r. w Zimolzie, s. Władysława i Juliany z Ratków, robotnik zamieszkały w Bieżuniu; w sierpniu 1939 r. zmobilizowany do 13 PP, poległ w walkach pod Kazuniem.

Relacja Hieronima Grędy i Czesława Skowyrskiego z Bieżunia (żołnierz 13 PP).

Akt urodzenia Nr 21/1913.

Dzwonkowski Władysław lat ok. 25, zam. w Sadłowie; zmobilizowany w końcu sierpnia 1939 r. — zginął.

Relacja żony — Eugenii Dzwonkowskiej.

F

Figurski Antoni ur. 6.01.1892 r. w Małocinie, s. Jana i Julianny, rolnik, sołtys w Małocinie; we wrześniu 1944 r. został zaaresztowany pod zarzutem posiadania broni i osadzony w areszcie w Mławie, gdzie zamordowano go 14.09.1944 r.

Relacja Józefa Żurawskiego z Trzask.

Figurski Wiktor ur. 18.02.1918 r. w Małocinie, s. Antoniego i Julianny, rolnik zam. w Małocinie; aresztowany 2.11.1944 r. w zamian za brata Jana, który w sierpniu 1944 r. uciekł z robót przy kopaniu okopów i ukrywał się; wywieziony do obozu koncentracyjnego w Stutthofie i zamordowany w grudniu lub styczniu 1945 r.

Relacje Józefa Przybyłowskiego z Kobylej Łąki (więźnia Stutthofu) i Józefa Żurawskiego z Trzask.

Fijałkowski Kazimierz ur. 2.09.1918 r. w Siedliskach, s. Adama i Apolonii ze Stegnerskich, rolnik, zam. w Siedliskach, żołnierz AL; 29.10.1944 r. aresztowany podczas oblwy i osadzony w więzieniu w Płocku. 19.01.1945 r.

rozstrzelany w masowej egzekucji w lesie brwileńskim i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile. W marcu 1945 r. zwłoki ekshumowano i złożono we wspólnym grobie na cmentarzu w Bieżuniu.

Relacja brata — Romana Fijałkowskiego z Siedlisk.

T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 184; R. Juszkiewicz, *ibid.*, s. 285.

Filarski Teofil ur. w 1909 r. w Bieżuniu, s. Franciszka i Marianny z Bronowskich, robotnik zam. we Władysławowie; aresztowany 29.10.1944 podczas oblawy i osadzony w więzieniu w Płocku. 19.01.1945 r. rozstrzelany w masowej egzekucji w lesie brwileńskim i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile. W marcu 1945 r. zwłoki ekshumowano i złożono we wspólnym grobie na cmentarzu w Bieżuniu.

Relacja brata — Juliana Filarskiego.

Akt zgonu Nr 85/1945.

T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 184; R. Juszkiewicz, *ibid.*, s. 285.

Florezka Andrzej ur. w 1904 r., s. Józefa i Marianny z Konarskich, robotnik zam. w Bieżuniu; zmobilizowany w końcu sierpnia 1939 r. — zaginął.

Relacja żony — Michaliny Florezka z Bieżunia.

Frauc Jan Edward lat 54, s. Juliana i Marianny z Czepieuszów, wyzn. ewang.-augsb., szewc zam. w Bieżuniu; zamordowany w styczniu 1945 r. po wkroczeniu do Bieżunia wojsk radzieckich.

USC w Sierpcu, akt zgonu Nr 82/1933.

Frauc Antonina Natalia z d. Treichel, lat 48, żona Jana, zam. w Bieżuniu, wyzn. ewang.-augsb.; zamordowana w styczniu 1945 r. po wkroczeniu do Bieżunia wojsk radzieckich.

Akt urodz. Ireny Marii Frauc Nr 145/1926 — USC w Sierpcu.

G

Gadecki Adam lat 42, s. Jana i Heleny z Wysockich, ur. w Kobylej Łące, zam. w Bieżuniu, robotnik; około 4.02.1945 r., po wkroczeniu wojsk radzieckich, wracał z przymusowych robót w niemieckim, żołnierskim płaszczu. W Gójsku k/ Sierpca zastrzelili go żołnierze radzieccy, zanim zdążył wytłumaczyć, że jest Polakiem. Razem z nim zginął Roman Szarblewski.

Relacje Antoniego Szarblewskiego i Konstantego Kogowskiego z Bieżunia.

Akt zgonu Nr. 40/1945.

Gajkowski Henryk ur. 3.02.1915 w Bielawach Gołuskich, s. Adama i Julianny z Kosków, rolników z Bielaw Goł.; w 1944 r. zastrzelony na robotach przymusowych w Niemczech.

Relacja Wacława Pawłaka z Gołuszyna.

Akt urodzenia Nr 106/1916.

Galgas Jan ur. w 1923 r., s. Franciszka i Marianny z Bukowskich, robotnik zam. w Trzaskach; w 1940 r. zabrany na roboty przymusowe do Królewca — zginął.

Relacja Józefa Żurawskiego z Trzask.

Galgas Kazimierz ur. 22.02.1911 r. w Stawiszynie—Zwalewie, s. Franciszka i Marianny z Bukowskich, muzykant zam. w Bieżuniu; konfident niemiecki (chodził od wioski do wioski i grał, a przy okazji podpatrywał i podsłuchiwał, a następnie donosił do Gestapo) skazany na karę śmierci przez sąd podziemny; wyrok wykonano w Bieżuniu dn. 19.04.1944 r.

Relacja Tadeusza Kraśniewskiego „Feniksa”, d-cy OS na gminę Bieżuń.

Akt ur. Nr 29/1911; akt zg. Nr 65/1944.

T. Fijałkowski, *ibid.*, s 225, 353; R. Juskiewicz, *ibid.*, s. 272.

Galgas Stanisław ur. 14.03.1914 w Stawiszynie—Zwalewie, s. Franciszka i Marianny z Bukowskich, robotnik zam. w Stawiszynie—Zwalewie; w 1939 r. brał udział w działaniach wojennych i dostał się do niewoli niemieckiej — przebywał w Stalagu VI G. 7.11.1943 r. zmarł w szpitalu zastępczym w Münsterreifel.

Zaśw. Niemieckiego Czerwonego Krzyża S-O/PM/Gra (w zbiorach St. Ilskiego i J. Siedleckiej).

Gilde Julia lat ok. 55, zamieszkała w Bieżuniu, wyzn. ewang.-augsb.; zamordowana w styczniu 1945 r. po wkroczeniu do Bieżunia wojsk radzieckich.

Gołębiowski Józef ur. 14.04.1908 r. w Bieżuniu, s. Franciszka i Franciszki z Budzichów, mgr ekonomii; ukończył gimnazjum im. A. Małachowskiego w Płocku, a następnie WSH w Warszawie, ukończył również Dywizyjny Kurs Podchorążych; pracował w Łucku i Włodzimierzu Wołyńskim jako Powiatowy Inspektor Zakładu Ubezpieczeń. W grudniu 1939 r. zamieszkał wraz z żoną w Bieżuniu i został zatrudniony w Urzędzie Gminy; wstąpił do POZ i prowadził intensywną działalność konspiracyjną (wraz z Wacławem Grześkiewiczem byli ważną komórką wywiadu i legalizacji). W dniu 5.05.1942 został aresztowany (w tym dniu aresztowano w powiecie sierpeckim kilkunastu żołnierzy POZ) i osadzony w więzieniu w Płocku. 18.09.1942 r. został stracony przez powieszenie; egzekucję wykonano w Rościszewie na 14 żołnierzach POZ. Jest pochowany w zbiorowej mogile w Rościszewie.

Relacja żony — Krystyny Gołębiowskiej, zam. w Warszawie.

Relacje brata — Stefana Gołębiowskiego, zam. w Bieżuniu oraz Władysława i Jadwigi Linowskich (naocznych świadków), zam. w Sierpcu.

T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 29; R. Juskiewicz, *ibid.*, s. 221.

Irena Nowak i Jan Nowak, *Z dziejów AK w Inspektoracie Płocko-Sierpeckim*, Płock 1992, s. 42.

Grabowski Kazimierz ps. „Grabina” ur. 12.06.1910 r. w Zabelach, s. Bronisława i Józefy z Lewandowskich, rolnik zam. w Stawiszynie—Zwalewie; we wrześniu 1939 r. walczył w obronie Modlina jako plutonowy 32 PP, od 1940 r. członek trójki „Rocha” w Sławęcinie, od 1941 r. komendant BCH na gminę Sławęcin, a od 1942 r. również zastępca komendanta BCH obwodu sierpeckiego. W jego zagrodzie był magazyn broni, kryjówek dla konspiratorów, okresowo drukarnia pisma „Gdy Naród do Boju” i kwatera komendy powiatowej BCH. Aresztowany w grudniu 1944 r. i osadzony w więzieniu w Płocku (wydał go pracownik rolny); 17.01.1945 r. został rozstrzelany w masowej egzekucji w lesie brwileńskim i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile. W marcu 1945 r. zwłoki ekshumowano i złożono we wspólnym grobie na cmentarzu w Bieżuniu. W 1988 r. jego imię nadano Szkole Podstawowej w Sławęcinie.

Relacje: Eugeniusza Rzeszotarskiego i Bronisława Grabowskiego ze Stawiszyna—Zwalewa, Romana Gnypa z Płocka, Franciszka Wójtewicza z Woli Laszewskiej, Kazimierza Kuligowskiego z Warszawy.

T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 343; R. Juskiewicz, *ibid.*, s. 197.

Grodecki Jan ur. 25.09.1919 r. w Adamowie, s. Władysława i Leokadii ze Stegnerskich, robotnik zam. we Władysławowie; podczas okupacji był na przymusowych robotach na Śląsku, kiedy w 1945 r. nadciągnął front, wstąpił do LWP — zginął.

Relacje Teofila Smolińskiego i Ryszarda Wieczorka z Władysławowa.

Akt ur. Nr 111/1919.



Józef Gołębiowski
(fot. w Muzeum Małego Miasta w Bieżuniu).



Plut. Kazimierz Grabowski ps. „Grabina”
(fot. w Zakładzie Historii Ruchu Ludowego w Warszawie, Nr A 8300;
reprodukcja u Mariana Przedpełskiego).

Gruszewski Jan ur. 28.06.1907 r. w Bieżuniu, s. Franciszka i Franciszki z Celebudzkich, szewc zam. w Kobylej Łące, żołnierz GL—AL; 19.08.1942 r., kiedy przynosił nielegalne papiery, na drodze koło Karniszyna natknął się na patrol żandarmów, postrzelony przy próbie ucieczki, zmarł w Rościszewie w drodze do szpitala w Sierpcu.

Relacja żony — Janiny Grędy zam. w Bieżuniu.

Akt zgonu Nr 115/1942 (jako przyczynę zgonu podano przestrzał wątroby).

Grzeškiewicz Heliodor ur. 13.05.1921 r. w Bieżuniu, s. Władysława i Władysławy z Budków, rzeźnik zam. w Bieżuniu; pracował w masarni u Volksdeutsch'a Rena; aresztowany około 10.01.1945 r., uwięziony w więzieniu w Sierpcu (w klasztorze), rozstrzelany 18.01.1945 r. w masowej egzekucji w przeddzień wkroczenia wojsk radzieckich. Pochowany na cmentarzu w Bieżuniu.

Relacja Kazimierza Bieniewskiego z Bieżunia.

Akt urodzenia Nr 70/1921.

Grzeškiewicz Wacław ur. w 1914 r. w Bieżuniu, s. Aleksandra i Marii z Truszczyńskich, urzędnik gminy w Bieżuniu, żołnierz POZ (od 1939 r.), razem z Józefem Gołębiowskim stanowili ważną komórkę legalizacji i wywiadu, usadowioną w Urzędzie Gminy; aresztowany 5.05.1942 r. i osadzony w więzieniu w Płocku (w tym dniu aresztowano w pow. sierpeckim kilkunastu żołnierzy POZ). 18.09.1942 r. stracony przez powieszenie w masowej egzekucji, jaka miała miejsce w Rościszewie (powieszono wówczas 14 żołnierzy POZ).

Relacje: siostry — Stefanii Kołodziejkiej, Kazimierza Bieniewskiego z Bieżunia, Władysława i Jadwigi Linowskich z Rościszewa (naocznych świadków egzekucji).

T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 29; R. Juskiewicz, *ibid.*, s. 221; I. Nowak, J. Nowak, *ibid.*, s. 42.

Guzowski Ksawery ps. „Sowa”, ur. 13.10.1917 r. w Bieżuniu, s. Juliana i Emilii z Malanowiczów, syn rolnika, sołtys w Kocewie, żołnierz AK, a następnie BCH — członek OS na gminę Sławęciny i Siemiątkowo. 9.12.1944 r. Własowcy, udając zwiadowców radzieckich schwytali go w Myślinie (razem z Ryszardem Siemiątkowskim „Burta” i Aleksandrem Krajewskim „Dobiesem”). Został oddany do Gestapo w Płocku i osadzony w tamtejszym więzieniu. 18.01.1945 r. rozstrzelany w masowej egzekucji w brwileńskim lesie i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile. W marcu zwłoki ekshumowano i złożono w grobie rodzinnym na cmentarzu w Bieżuniu.

Relacja ojca — Juliana Guzowskiego.

Akt śmierci Nr 114/1945.

T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 161, 162, 185, 233, 314.



Wacław Grzeńkiewicz (fot. w zbiorach rodziny).



Mieczysław Jaworski (fot. w zbiorach rodziny).

H

Han Jan ur. w 1908 r. w Kuklinie, s. Józefa i Marianny z Wypychów, piekarz zam. w Bieżuniu, żołnierz ZWZ—AK (od 1939 r.), od 1945 r. członek ROAK; w czerwcu 1946 zamordowany przez funkcjonariuszy UB w bliżej nieznanymi okolicznościach.

Relacje brata — Stanisława Hana i syna — Stanisława Hana z Bieżunia.

Helke Bernard lat 57, s. Fryderyka i Matyldy z Kirszów, wyzn. ewang.-augsb., stolarz zamieszkały w Bieżuniu; w styczniu 1945 r. zamordowany po wkroczeniu wojsk radzieckich do Bieżunia.

Akty ur. Nr 69/1928, 81/1937; akt zg. Nr 82/1933 (USC w Sierpcu).

Helke Marta Jadwiga lat 45, z Grapetinów, żona Bernarda wyzn. ewang.-augsb., zamieszkała w Bieżuniu; w styczniu 1945 r. zamordowana po wkroczeniu wojsk radzieckich do Bieżunia.

Akty ur. jw.

Helke Ryszard ur. 19.08.1937 r. w Bieżuniu, s. Bernarda i Marty z Grapetinów, zamieszkały z rodzicami w Bieżuniu, wyzn. ewang.-augsb.; w styczniu 1945 r. zamordowany po wkroczeniu wojsk radzieckich do Bieżunia.

Akt ur. Nr 81/1937 — USC w Sierpcu.

J

Jastrzębski Jerzy ur. 19.04.1938 r. we Władysławowie, s. Władysława i Anieli z Kucharskich, rolników z Władysławowa; 13.08.1952 zabity odłamkiem pocisku, który wraz z ośmioma kolegami usiłował rozkręcić (miało to miejsce na torfniakach koło Maka).

Relacja siostry — Krystyny Gadeckiej z Bieżunia.

Jastrzębski Władysław ur. w 1906 r., s. Antoniego i Józefy, rolnik zam. we Władysławowie; w 1943 r. zabrany na przymusowe roboty przy kopaniu okopów, uciekł w końcu 1944 r., złapany przez żandarmów i zastrzelony na miejscu (w okolicach Ostrołęki).

Relacja Teofila Smolińskiego z Władysławowa.

Jaworski Mieczysław ur. 12.10.1910 r. w Tłubicach, s. ? i Marty z Zaborowskich, zam. w Bieżuniu (czasowo na Wileńszczyźnie), nauczyciel — ppor. rezerwy, w 1939 r. walczył pod Grodnem, dostał się do niewoli radzieckiej, został internowany m. in. w Griazowcu. W 1941 r. wstąpił do Armii Polskiej w ZSRR i przeszedł cały szlak pod d-dztwem gen. Władysława Andersa; w 3 Karpackiej Dywizji Piechoty, w 3 dyonie artylerii przeciwpancernej był dowódcą baterii — walczył o Monte Cassino i o Anconę, gdzie poległ dn. 18.07.1944 r. Jest odznaczony Krzyżem Walecznych.

Relacje Jadwigi Dokuczyc z Bieżunia i Tadeusza Zajdzińskiego z Sierpca.

Jędrzejewska Stefania ur. w 1916 r. w Jaworowie—Semborzu, c. Jana i Pelagii z Rakocznych małż. Dwojakowskich, zamieszkała w Bieżuniu; pod koniec 1944 r. aresztowana za nielegalny handel, osadzona w więzieniu w Sierpcu (na terenie klasztoru), rozstrzelana 19.01.1945 r. w masowej egzekucji w przeddzień wkroczenia wojsk radzieckich.

Relacja Stefanii Dwojakowskiej z Bieżunia.

K

Kaniecki Bolesław ur. 04.02.1916 r. w Karniszynie, s. Franciszka i Aurelii z Kotarskich, rolnik zamieszkały w Karniszynie; od 1938 r. odbywał służbę wojskową w 32 PP w Działdowie, we wrześniu 1939 r. chrzest bojowy przeszedł pod Mławą, potem znalazł się na wschodnich rubieżach kraju i dostał się do niewoli radzieckiej; w 1941 r. wstąpił do Armii Polskiej w ZSRR pod d-dztwem gen. Władysława Andersa. Po pobycie w sowieckich lagrach nie mógł dojść do sił — w 1942 r. zmarł w Teheranie.

Relacje siostry — Stanisławy Przywitowskiej z Bieżunia i Tadeusza Zajdzińskiego z Sierpca oraz Krystyny Kanieckiej z Bieżunia.

Karski Ryszard ur. 19.03.1903 r. w Pelkach, s. Franciszka i Franciszki z Sokolnickich, rolnik (101 ha) zam. w Bielawach Gołuskich; 29.10.1944 r. aresztowany podczas oblawy i osadzony w więzieniu w Płocku. 18.01.1945 r. rozstrzelany w masowej egzekucji w lesie brwileńskim i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile. W marcu 1945 r. zwłoki ekshumowano i złożono we wspólnym grobie na cmentarzu w Bieżuniu.

Relacje siostry — Barbary Sopoćko z Płocka i Izabeli Rutkowskiej z Żuromina. T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 183; R. Juskiewicz, *ibid.*, s. 285.

Kinalski Stanisław ur. 30.01.1904 r. w Charzynchach, s. Pawła i Marianny, robotnik zamieszkały w Karniszynie; w latach 1925—26 odbył służbę wojskową i ukończył szkołę podoficerską w stopniu kaprała; od 1927 do 1938 r. pracował we Francji, po powrocie kupił w Karniszynie 5 ha ziemi. W 1943 r. wstąpił do PPR, w 1944 r. żołnierz AL; po wkroczeniu wojsk radzieckich wstąpił do MO, był komendantem posterunku w Sierpcu, Bieżuniu, a następnie Żurominie; 31.10.1946 r. zastrzelony podczas akcji oddziału ROAK na posterunku w Żurominie.

Relacja żony — Janiny Kinalskiej z Karniszyna.

Kazimierz Wiliński, Zginęli w obronie Polski Ludowej, Ciechanów 1986, s. 108.

Klimek Stanisław lat 22, s. Jana i Anny z Zalewskich, ur. i zam. w Gószynie, s. rolnika; 29.10.1944 r. schwytyany podczas oblawy i osadzony w więzieniu w Płocku. 18.01.1945 r. rozstrzelany w masowej egzekucji w brwiłeńskim lesie. W marcu 1945 r. ciało ekshumowano i złożono we wspólnym grobie na cmentarzu w Bieżuniu.

Relacje Jana Klimka i Jana Makowskiego z Gószyna.

Akt zgonu Nr 78/1945.

T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 183; R. Juskiewicz, *ibid.*, s. 285.

Klonowski Stanisław ur. 18.01.1897 r. w Budach Dąbrowskich, s. Franciszka i Anny z Lempków, szewc zam. w Bieżuniu, żołnierz POZ (ZWZ?), 17.08.1941 r. aresztowany wraz z kilkoma innymi żołnierzami organizacji i osadzony w więzieniu w Płocku*), skąd po przesłuchaniach wywieziono go do obozu koncentracyjnego w Mauthausen. Uprzednio był sądzony w Królewcu i skazany na 7 lat ciężkiego obozu karnego; przebywał w obozie karnym w Blechhammer od 24.04.1942 r., do Mauthausen dostarczono go 22.09.1943 r., 5.05.1945 r. został wyzwolony przez oddziały armii amerykańskiej — zaginął. Prawdopodobnie zmarł z wyczerpania i chorób.

Relacje córek — Janiny Liszewskiej i Henryki Rudzińskiej z Bieżunia.

Zaświadczenie Międzynarodowej Służby Poszukiwań w Arolsen Nr T/D-1 335 428, z dn. 08.01.1992 r.

*) uciekł z obozu w Bieżuniu, ponownie złapany w Zawadach 08.09.1941 r.

Kobyzew Eugeniusz ur. 6.06.1905 r. w Czernyszewskiej Stancicy k/Rostowa, zam. w Karolewie; w 1939 r. wcielony do wojska, brał udział w działaniach wojennych, dostał się do niewoli niemieckiej; ze Stalagu przeniesiono go do pracy u bauera (gospodarza) Alwina Wolfa w Burgtonnie; posadzony o udział w konspiracji, osadzony w obozie koncentracyjnym Buchenwald (Nr więźnia politycznego 2924) w dniu 19.04.1941 r. Po kilku miesiącach, 18.10.1941 r. został zamordowany, ciało spalono.

Relacja córki — Elżbiety Kobyzew z Kazimierza Pomorskiego.

Kocięcki Henryk ur. w 1909 r., s. Antoniego i Olepii, rolnik zam. w Wieleńcu; w 1939 r. wcielony do 35 PP, brał udział w wojnie — zginął.

Relacja Franciszka Chądzyńskiego z Wilewa—Pełk.

Kogowski Józef ur. 14.09.1919 r. w Bieżuniu, s. Jana i Marianny z Jaroszewskich, rzeźnik-masarz zam. w Bieżuniu (czasowo w Warszawie), żołnierz AK; brał udział w Powstaniu Warszawskim, dostał się do niewoli, 4.09.1944 r. osadzony w obozie koncentracyjnym w Oświęcimiu (Nr więźnia politycznego 194897), przekazany do Buchenwaldu, gdzie zmarł w kwietniu 1945 r.

Relacja siostrzenicy — Władysławy Pawłowskiej na podstawie oświadczenia Wacława Polaka (s. warszawskiego lekarza) — współwięźnia.

Zaświadczenie PCK, B.Inf. 150093/P z dn. 15.04.1991 r.

Kołodziejski Józef ur. 23.10.1911 r. w Rzeszotarach—Zawadach, s. Adama i Leokadii z Mazurowskich, rolnik zam. w Adamowie; brał udział w wojnie 1939 r., powrócił do domu z bronią, którą ukrył (możliwe, że należał do podziemnej organizacji); aresztowany 20.09.1940 r. i osadzony w więzieniu w Królewcu, skazany na karę śmierci; w liście do żony napisał, że będzie rozstrzelany w dniu 4.02.1941 r. o godzinie 8 rano i że wszyscy skazani wykopaliby już sobie doły, przedtem byli w kościele. Wyrok został wykonany w oznaczonym czasie.

Relacja żony — Zofii Magdzińskiej z Dzwierzna.

Akt małżeństwa z dn. 24.01.1940 r.

Kołodziejski Sabin ur. 1.02.1912 r. w Myślinie, s. Bronisława i Pelagii ze Śledzianowskich, syn rolnika, zam. w Kobylej Łące; konfident niemiecki, skazany na śmierć przez sąd podziemny; wyrok wykonano w Kobylej Łące dn. 20.06.1944 r.

Relacja Tadeusza Kraśniewskiego „Feniksa” — d-cy OS w Bieżuniu.

Relacja brata — Henryka Kołodziejskiego z Bieżunia.

Akt zg. Nr 71/1944.

R. Juszkiewicz, *ibid.*, s. 272.

Kołodziejski Zygmunt ur. w 1904 r. w Szeńsku, s. Aleksandra i Marianny z Sokolowskich, szewc zamieszkały w Bieżuniu; schwyty w oblężeniu, która miała miejsce w sąsiednich wioskach w dniu 29.10.1944 r. i osadzony w więzieniu w Płocku. 19.01.1945 r. rozstrzelany w masowej egzekucji w lesie brwileńskim i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile.

Relacja Wandy Jędrzejewskiej z Bieżunia.

Akt ślubu Nr 52/1925.

Konwerska Marianna ur. 1.10.1916 r. w Stawiszynie Łaziskach, c. Franciszka i Bronisławy z Gajkowskich, rolniczka zam. w Maku—Wyknie; latem 1944 r. wywieziona na przymusowe roboty do Prus Wschodnich (kopanie okopów), uciekła razem z Janem Dąbrowskim (patrz wyżej), schwyta



Józef Kogowski (fot. w zbiorach St. Ilskiego i J. Siedleckiej).

w okolicach Gruduska i osadzona w więzieniu w Przasnyszu. W listopadzie 1944 r. została rozstrzelana w okolicznym lesie.

Relacja brata — Leona Konwerskiego z Maka—Wykna.
Akt urodzenia Nr 98/1916.

Konwerski Stanisław ur. 21.08.1914 w Bielawach Gołuskich, s. Stanisława i Marianny z Jabłońskich, robotnik zam. w Myślinie (zatrudniony na stałe u Bońkowskiego); Aresztowany podczas oblawy 29.10.1944 r. i osadzony w więzieniu w Płocku. 18.01.1945 r. rozstrzelany w masowej egzekucji w lesie brwileńskim i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile. W marcu 1945 r. zwłoki ekshumowano i złożono we wspólnym grobie na cmentarzu w Biezuńiu.

Relacje Romana Śledzianowskiego i Stanisława Liszewskiego z Myślina.
Akt urodzenia Nr 106/1916.
T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 183.

Konwerski Walenty lat ? s. Franciszka i Bogumiły z Gajkowskich, ur. w Stawiszynie—Łaziskach, zam. w Maku—Wyknie, rolnik; w pierwszych dniach września 1939 pojechał furmanką ze sprzętem wojskowym (podwoda) — zaginął.

Relacja brata — Leona Konwerskiego z Maka—Wykna.

Koprowicz Alfred ur. 10.11.1909 r. w Luszewie, s. Władysława i Ewy, rolnik zamieszkały w Stawiszynie Łaziskach; zabrany na przymusowe roboty do Prus Wschodnich, schwytyany podczas ucieczki, osadzony w obozie karnym w Działdowie, a następnie 21.01.1943 przekazany do obozu koncentracyjnego w Stutthofie — zmarł 29.03.43 r.

Relacja żony — Marii Koprowicz ze Stawiszyna Łazisk.
Zaświadczenie Państwowego Muzeum Stutthof, L. dz. 1080/54/74.

Koprowska Marianna ur. ok. 1901 r. w Kobylej Łące, c. Antoniego i Józefy z Lubaszewskich, rolniczka zam. w Kobylej Łące (mąż Wincenty wyjechał przed wojną do Francji); wiosną 1944 r. wywieziona na przymusowe roboty do kopania okopów na terenie Prus Wschodnich, schwyтана podczas ucieczki, osadzona w więzieniu w Przasnyszu, w listopadzie 1944 r. rozstrzelana w okolicznych lasach.

Relacja syna — Feliksa Koprowskiego z Kobylej Łąki.

Kosek Henryk lat ok. 28, ur. w Olszewie, zam. w Bielawach Gołuskich (zatrudniony w gospodarstwie Rybków), robotnik; aresztowany podczas oblawy w dn. 29.10.1944 r. i osadzony w więzieniu w Płocku; 18.01.1945 r. rozstrzelany w masowej egzekucji w lesie brwileńskim i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile.

Relacja Marianny Rybki z Bielaw Gołuskich.
T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 183.

Kosiński Jan ur. 9.10.1932 r. w Bieżuniu, s. Józefy Kosińskiej, zam. w Bieżuniu; 9.03.1945 r. poraniony przez niewypał, który usiłował rozkręcić, zmarł w szpitalu w Sierpcu.

Relacja Kazimierza Lubińskiego i Stanisława Różańskiego z Bieżunia.
Akt zgonu Nr 49/1945 z dn. 10.03.1945 r.

Kowalczyk Władysław ur. 15.02.1914 r., s. Franciszka i Julianny z Borkowskich, zam. w Zgliczynie Pobodzy; zmobilizowany w sierpniu 1939 r., we wrześniu zginął podczas nalotu w okolicach Gdańska.

Relacja żony — Ireny Kowalczyk.

Kowalewski Ireneusz lat 30, s. Antoniego i Leokadii z Krzywkowskich, urodzony i zamieszkały w Myślinie, rolnik; 29.10.1944 r. aresztowany podczas oblawy i osadzony w więzieniu w Płocku; 18.01.1945 r. rozstrzelany w masowej egzekucji w lesie brwileńskim i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile. W marcu 1945 r. zwłoki ekshumowano i pochowano we wspólnym grobie na cmentarzu w Bieżuniu.

Relacje Ksawerego Bońkowskiego i Anny Rymer z Myślina.
Akt zgonu Nr 68/1945.
T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 183; R. Juskiewicz, *ibid.*, s. 285.

Kowalewski Mieczysław lat 38, s. Antoniego i Leokadii z Krzywkowskich, urodzony i zamieszkały w Myślinie, rolnik; 29.10.1944 r. aresztowany podczas oblawy i osadzony w więzieniu w Płocku; 18.01.1945 r. rozstrzelany w masowej egzekucji w lesie brwileńskim i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile. W marcu 1945 r. zwłoki ekshumowano i pochowano we wspólnym grobie na cmentarzu w Bieżuniu.

Relacje Ksawerego Bońkowskiego i Anny Rymer z Myślina.
Akt zgonu Nr 69/1945.
T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 183; R. Juskiewicz, *ibid.*, s. 285.

Kowalewski Stefan ur. 1.11.1899 r. w Myślinie, s. Antoniego i Leokadii z Krzywkowskich, rolnik zam. w Dźwierznie; w 1920 r. brał udział w walkach o Lwów, a we wrześniu 1939 r. bronił Warszawy, dostał się do niemieckiej niewoli, z której zwolniono go po trzech miesiącach (zwalniano obrońców Warszawy); 13.03.1943 r. aresztowany pod zarzutem przynależności do organizacji podziemnej (pod tym samym zarzutem aresztowano tej nocy również Stanisława Jabłońskiego ze Stawiszyna Łazisk, Jana Traczkiewicza ze Stawiszyna Zwal. i Romana Szawłowskiego z Wilewa, Jana Cetkowskiego i Stefana Budzyńskiego ze Sławęcina, Józefa Przybyłowskiego z Kobylej Łąki i Ryszarda Wieluńskiego z Wielunia; wszyscy byli podoficerami), po kilkumiesięcznym śledztwie w Płocku przekazany do obozu koncentracyjnego w Stutthofie; zimą 1945 r. podczas ewakuacji obozu zastrzelony, kiedy z braku sił nie nadawał się

do dalszego marszu.

Relacja żony — Marianny Kowalewskiej z Dźwierzna.

Relacja Jana Traczkiewicza: „Stefan do mnie powiedział: — Jasiu, ja już mam krew w butach, nie mogę dalej iść... Po chwili padł, a wachman go zastrzelił.”

Kozłowski Tadeusz lat ok. 45, ziemianin zamieszkały w Gołuszynie; aresztowany na początku 1940 r. i osadzony w obozie koncentracyjnym w Mauthausen — zaginął.

Relacje Romana Ruteckiego ze Sławęcina i Józefa Przybyłowskiego z Kobylej Łąki.

Krajewski Aleksander ps. „Dobies” lat 31, ur. w Skrwilnie, s. Antoniego i Władysławy z Siemiątkowskich, nauczyciel zam. podczas okupacji u Celskich jako robotnik rolny, żołnierz BCH, członek OS na gminę Sławęcina i Siemiątkowo; 09.12.1944 własowcy, udając radzieckich spadochroniarzy, schwytali go w Myślinie razem z Ryszardem Siemiątkowskim „Burtą” i Ksawerym Guzowskim „Sową”. Oddany w ręce Gestapo w Płocku i osadzony w tamtejszym więzieniu; rozstrzelany w masowej egzekucji w brwileńskim lesie w dn. 18.01.1945 r., pochowany na miejscu w zbiorowej mogile. Zwłoki ekshumowano w marcu 1945 r. i złożono we wspólnym grobie na cmentarzu w Bieżuniu.

Relacja Franciszka Ulanowskiego z Myślina.

Akt zgonu Nr 84/1945.

T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 161, 162, 185, 233, 314.

Krajnik Stanisław ur. w 1905 r. w Bieżuniu, s. Franciszka i Pelagii z Zyburtów, rolnik zam. w Bieżuniu; we wrześniu 1939 r., kiedy ogłoszono mobilizację powszechną, szukając swojej jednostki został zabity w Topólnie k/ Gąbina podczas nalotu samolotów niemieckich (razem z Konstantym Świdorskim z Bieżunia).

Relacja siostry — Heleny Budczyńskiej z Bieżunia.

Krajnik Wacław ur. 7.10.1906 r. w Bieżuniu, s. Franciszka i Pelagii z Zyburtów, szewc zam. w Bieżuniu; w kwietniu 1939 r. powołany do wojska, służył w artylerii, we wrześniu 1939 r. bronił Modlina; poległ na linii frontu.

Relacja siostry — Heleny Budczyńskiej z Bieżunia (wg zeznań kolegi — naocznego świadka — wybuch granatu rozłupał mu czaszkę).

Akt urodzenia Nr 101/1916.

Krześniński Adam ur. w 1868 r. w Młodzynie, s. Andrzeja i Ewy z Ratajczyków, rolnik zam. w Myślinie; pobity we własnym mieszkaniu, kiedy żandarmi poszukiwali jego syna Adama, zmarł po 3 dniach 5.05.1943 r.

Relacje synowej — Julii Krześnińskiej i Stanisława Liszewskiego z Myślina.

Akt ślubu Nr 26/1889, akt zgonu Nr 55/1943.

Krzesiński Czesław ur. 17.05.1905 r. w Myślinie, s. Adama i Katarzyny z Witkowskich, muzykant zam. w Myślinie; aresztowany w 1943 r. z podejrzeniem o kontakty z podziemną organizacją — zginął.

Relacje Franciszka Ulanowskiego i Romana Śledzianowskiego z Myślina.
Akt urodzenia Nr 62/1905; akt ślubu Nr 43/1929.

Krzesiński Zenobiusz ur. 13.06.1930 r. w Bieżuniu, s. Czesława i Juliany (krawcowej); 20.12.1944 r. poszedł po drewno do pobliskiego olszowego lasu, gdzie został zastrzelony przez żandarmów, którzy myśleli z pewnością, że to partyzant.

Relacje Stanisława Gorczycy z Bieżunia oraz Józefa Wieluńskiego i Romana Śledzianowskiego z Myślina.
Akt urodzenia Nr 96/1937, akt śmierci Nr 136/1944.

Kubiński Jan ur. w 1914 r. w Dłutowie, s. Józefa i Pauliny z Wojciechowskich, zam. w Karniszynie Parcelach, rolnik; zmobilizowany na wojnę 1939 r., poległ we wrześniu w bitwie pod Kutnem.

Relacja siostry — Leokadii Komosińskiej z Karniszyna Parceli.

Kubiński Józef ur. ok. 1907 r., zam w Małocinie, rolnik; aresztowany w 1943 r. za nielegalny ubój — zginął.

Relacja Józefa Żurawskiego z Trzask.

Kubiński Józef ur. w 1919 r. w Kuczborku, s. Władysława i Marianny z Mędrzyckich, zam. w Bieżuniu (pracował razem z ojcem — kościelnym); w 1940 r. zabrany na przymusowe roboty do Niemiec, pracował u gospodarza w Tilsit, zginął na szubienicy w listopadzie 1943 r. za wykroczenia dyscyplinarne.

Relacja siostry, Marianny Krajnik z Bieżunia.

Kubiński Józef lat ok. 65, s. Antoniego, ur. w Olszewku, zam. w Karniszynie Parcelach, rolnik; aresztowany w maju lub czerwcu 1941 za nielegalny ubój, przebywał w więzieniu w Płocku, potem wywieziony w nieznanym kierunku — zginął.

Relacja córki — Leokadii Komosińskiej z Karniszyna Parceli.

Kubiński Stanisław lat ok. 24, s. Józefa i Stanisławy ze Staniszewskich, rolników zam. w Karniszynie Parcelach; w 1943 r. zabrany do Niemiec na roboty przymusowe, pracował na folwarku w Bartenstein — zginął.

Relacja siostry, Genowefy Kowalskiej z Karniszyna Parceli.

Kurkiewicz Józef ur. 16.03.1913 r. w Szumaniu Pustolach, s. Kazimierza i Pelagii z Klimowskich, zam. w Siedliskach, rolnik; aresztowany w dniu 29.10.1944 r. podczas oblawy i osadzony w więzieniu w Płocku; 18.01.1945

roku rozstrzelany w masowej egzekucji w brwileńskim lesie i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile. W marcu 1945 r. zwłoki zostały ekshumowane i złożone we wspólnym grobie na cmentarzu w Bieżuniu.

Relacje Barbary Chyżyńskiej i Heleny Wróblewskiej ze Stanisławowa.

Akt zgonu Nr 58/1945.

T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 183; R. Juskiewicz, *ibid.*, s. 285.

Kurkiewicz Leon ur. 18.04.1907 r. w Budach Osieckich, s Kazimierza i Pelagii z Klimowskich, zam. w Siedliskach, rolnik, żołnierz AL; aresztowany podczas oblawy w dniu 29.10.1944 r. i osadzony w więzieniu w Płocku; 18.01.1945 roku rozstrzelany w masowej egzekucji w lesie brwileńskim i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile. W marcu 1945 r. zwłoki ekshumowano i złożono we wspólnym grobie na cmentarzu w Bieżuniu.

Relacje Genowefy Kurkiewicz z Siedlisk i Heleny Wróblewskiej ze Stanisławowa.

T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 183.

Kurzrock Albertyna *) lat 8, c. Juliana i Wandy, urodzona i zamieszkała w Kobylej Łące; zamordowana w styczniu 1945 r. po wkroczeniu wojsk radzieckich.

St. Ilski, J. Siedlecka, *Wspomnienia wojenne mieszkańców gminy Bieżuń i Sławęcin*,

cz. II, s.176, Bieżuń 1992 (maszynopis w Bibliotece Gminnej w Bieżuniu).

Relacja Jadwigi Rosek z Nowych Guj.

Kurzrock Edward *) lat 3, s. Juliana i Wandy, rolników z Kobylej Łąki; zamordowany w styczniu 1945 r. po wkroczeniu wojsk radzieckich.

St. Ilski, J. Siedlecka, *ibid.*; relacja Jadwigi Rosek.

Kurzrock Erna *) lat 4, ur. w Kobylej Łące, c. Juliana i Wandy, rolników z Kobylej Łąki; zamordowana w styczniu 1945 r. po wkroczeniu wojsk radzieckich.

St. Ilski, J. Siedlecka, *ibid.*

Relacja Jadwigi Rosek.

Kurzrock Eryk *) lat 2, ur. w Kobylej Łące, s. Juliana i Wandy, rolników z Kobylej Łąki; zamordowany w styczniu 1945 r. po wkroczeniu wojsk radzieckich.

St. Ilski, J. Siedlecka, *ibid.*

Relacja Jadwigi Rosek.

Kurzrock Julianna *) z d. Günter, lat ok. 70, matka Juliana, zam. w Kobylej Łące; zamordowana w styczniu 1945 r. po wkroczeniu wojsk radzieckich.

St. Ilski, J. Siedlecka, *ibid.*

Relacja Jadwigi Rosek.

*) Opisał to uczestnik zbrodni, Natan Pesse, Żyd, z-ca komendanta wojennego w „Księdze pamięci męczenników Bieżunia”, s. 66, 209, 210 (przekładu), Tel—Aviv 1956.

Kurzrock Robert *) lat 6, ur. w Kobylej Łące, s. Juliana i Wandy; rolników z Kobylej Łąki, zamordowany w styczniu 1945 r. po wkroczeniu wojsk radzieckich.

St. Ilski, J. Siedlecka, *ibid.*
Relacja Jadwigi Rosek.

Kurzrock Wanda *) lat ok. 40, żona Juliana, rolniczka zam. w Kobylej Łące; zamordowana w styczniu 1945 r. po wkroczeniu wojsk radzieckich.

St. Ilski, J. Siedlecka, *ibid.*
Relacja Jadwigi Rosek.

Kuźniewski Józef ur. 6.11.1897 r. w Milewie, s. Teodora i Jadwigi z Ciarzkowskich, zam. w Bieżuniu; po uzyskaniu średniego wykształcenia sekretarz gminy w Siemiątkowie, następnie w Bieżuniu, potem wójt gminy w Bieżuniu, członek POW; jako podoficer 32 PP brał udział w wojnie polsko-bolszewickiej 1919—1920 r.; pełnił w Bieżuniu różne funkcje społeczne, jak: komendanta gminnego POW (organizacji kombatanckiej), prezesa Związku Rezerwistów, naczelnika straży ogniowej i prezesa „Strzelca”; w 1939—40 r. żołnierz ZWZ, aresztowany w maju 1940 r. i osadzony w obozie koncentracyjnym Mauthausen—Gusen — Nr więźnia 4207, zamordowany 23.02.1941; odesłane prochy złożono w rodzinnym grobie w Koziębrodach.

Relacje syna, Andrzeja Kuźniewskiego i córki — Hanny Drunk, zam. we Wrocławiu.
Listy z obozu, zaświadczenia i fotografie w zbiorach St. Ilskiego i J. Siedleckiej.

Kwiatkowski Ignacy ur. 4.07.1895 r. w Żychowie, s. Adama i Józefy z Purzyckich, policjant zam. w Bieżuniu; w 1917—18 r. w POW, w WP od 5.11.1918 do 1921 r., brał udział w wojnie polsko-bolszewickiej 1919—20 w bitwach nad Dźwiną, pod Połockiem, Dryszą, Uczaczem, Stanisławowem, Niropolem; w 1921 r. wstąpił do PP (Policji Państwowej), w której służył do wojny w 1939 r., ostatnio w stopniu starszego posterunkowego; uwięziony w obozie w Ostaszku — zamordowany w 1940 r.

Relacja córki — Elżbiety Przybyszewskiej z Bieżunia.
St. Ilski, J. Siedlecka, *Album historyczny* cz. I, k. 30 (nie publ.).
Karta pocztowa z Ostaszku od P. Suszka (w zbiorach St. I. i J. S.).
Zaśw. PCK Nr 159329/P z dn. 19.12.1991 r.: figuruje w wykazie Ostaszku z dn. 22.04.1940 r. pod Nr 044/40.

*) Opisał to uczestnik zbrodni, Natan Pesse, Żyd, z-ca komendanta wojennego w „Księdze pamięci męczenników Bieżunia”, s. 66, 209, 210 (przekładu), Tel—Aviv 1956.
Rodzina Kurzrocków była wyznania ewang.-augsb.

L

Lampkowski Gabriel ur. 30.04.1925 r. w Siedliskach, s. Władysława i Feliksy z Dobiesów, zam. w Stanisławowie, rolnik, żołnierz AL; 29.10.1944 aresztowany podczas oblawy i osadzony w więzieniu w Płocku; 19.01.1945 r. rozstrzelany w masowej egzekucji w lesie brwileńskim i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile. W marcu 1945 r. zwłoki ekshumowano i złożono we wspólnym grobie na cmentarzu w Bieżuniu.

Relacje Barbary Chyżyńskiej i Heleny Wróblewskiej ze Stanisławowa.

Akt zgonu Nr 60/1945.

T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 184; R. Juskiewicz, *ibid.*, s. 284.

Lampkowski Władysław ur. w 1902 r. w Siedliskach, s. Józefa i Józefy z Bienków, rolnik zam. w Stanisławowie, żołnierz AL; 29.10.1944 aresztowany podczas oblawy i osadzony w więzieniu w Płocku; rozstrzelany 19.01.1945 r. podczas masowej egzekucji w brwileńskim lesie i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile.

W marcu 1945 r. zwłoki ekshumowano i złożono we wspólnym grobie na cmentarzu w Bieżuniu.

Relacje Barbary Chyżyńskiej i Heleny Wróblewskiej ze Stanisławowa.

Akt zgonu Nr 113/1945.

T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 184; R. Juskiewicz, *ibid.*, s. 284.

Lejman Henryk ur. 29.11.1894 r. w Bieżuniu, s. Stanisława i Balbiny z Bednarskich, zam. w Bieżuniu (czasowo w okolicach Płocka), nauczyciel; w 1917—18 r. członek POW, brał udział w wojnie polsko-bolszewickiej (1919—20). We wrześniu 1939 r. przedostał się z Bieżunia do Warszawy, gdzie był widziany w mundurze wojskowym na kilka dni przed kapitulacją — zaginął.

Relacje Zygmunta Lejmana i Romana Lejmana z Bieżunia.

Lejman Stanisław ur. 17.09.1904 r. w Bieżuniu, s. Stanisława i Balbiny z Bednarskich, zam. w Bieżuniu (czasowo w Zawidzu), nauczyciel, porucznik rezerwy; w 1939 r. wcielony do wojska, brał udział w walkach na odcinku Mława—Grudusk, był ranny, do niewoli nie dostał się; aresztowany w lecie 1940 r. i wywieziony do obozu koncentracyjnego w Dachau, zamordowany w 1941 r., rodzina otrzymała zawiadomienie i prochy.

Relacje Zygmunta Lejmana i Romana Lejmana z Bieżunia.

Lemańska Stefania l. 47, ur. w Żalem, c. Augusta Neumana i Walerii z Tymińskich, zam. w Bieżuniu; w lipcu 1943 r. aresztowana pod zarzutem kontaktów z podziemną organizacją, osadzona w więzieniu w Fordonie, skąd przekazano ją do obozu koncentracyjnego w Stutthofie; w styczniu 1945 r. zamordowana podczas ewakuacyjnej likwidacji obozu.

Relacje córki — Henryki Twarogowskiej z Bieżunia, na podstawie listu ze Szwecji od ocalałej współwięźniarki.

Relacje Eugenii Kłobukowskiej i Stanisława Grędy z Bieżunia.

Lemański Ignacy ur. 31.07.1911 r. w Bieżuniu, s. Władysława i Barbary z Chądzyńskich, handlowiec zam. w Bieżuniu (miał sklep spożywczy); podczas oblawy w dniu 29.10.1944 został aresztowany w sklepie w Myślinie i osadzony w więzieniu w Płocku; 19.01.1945 r. rozstrzelany w masowej egzekucji w lesie brwileńskim i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile. Podczas ekshumacji w marcu 1945 r. zwłok nie rozpoznano.

Relacje żony — Pelagii Lemańskiej i brata, Henryka Lemańskiego z Bieżunia.

Akt urodzenia Nr 89/1911.

R. Juskiewicz, *ibid.*, s. 285.

Lewandowski Antoni ur. w 1910 r. w Zawadach, s. Władysława i Franciszki z Jaworskich, zam. w Myślinie, rolnik; w 1943 r. (1944?) wywieziony do Niemiec na roboty przymusowe; zimą 1945 r., kiedy powracał do domu, zginął przypadkowo od kuli rosyjskiej (żołnierze radzieccy otworzyli ogień do czołgu niemieckiego, który stał unieruchomiony i bez załogi).

Relacja żony — Stanisławy Strzeleckiej z Myślina.

Akt ślubu Nr 55/1938.

Liszewski Mieczysław lat 19, ur. w Bielawach Gołuskich, s. Stanisława i Katarzyny z Dudzińskich, s. rolnika z Bielaw Gołuskich; aresztowany podczas oblawy 29.10.1944 i osadzony w więzieniu w Płocku; 18.01.1945 r. rozstrzelany w masowej egzekucji w lesie brwileńskim i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile. W marcu 1945 r. zwłoki ekshumowano i złożono we wspólnym grobie na cmentarzu w Bieżuniu.

Relacja brata — Serafina Liszewskiego i Feliksy Petrykowskiej z Bielaw Gołuskich.

Akt zgonu Nr 67/1945.

T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 183; R. Juskiewicz, *ibid.*, s. 284.

Liszewski Tadeusz lat 23, ur. w Bielawach Gołuskich, s. Stanisława i Katarzyny z Dudzińskich, robotnik zam. w Bielawach Gołuskich; aresztowany podczas oblawy 29.10.1944 i osadzony w więzieniu w Płocku; 18.01.1945 r. rozstrzelany w masowej egzekucji w lesie brwileńskim i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile. W marcu 1945 r. zwłoki ekshumowano i złożono we wspólnym grobie na cmentarzu w Bieżuniu.

Relacja brata — Serafina Liszewskiego i innych z Bielaw Gołuskich.

Akt zgonu Nr 66/1945.

T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 183; R. Juskiewicz, *ibid.*, s. 285.

Liszewski Władysław lat 55, ur. w Karniszynie, s. Adama i Marianny z Wiśniewskich, rolnik zam. w Myślinie; 29.10.1944 aresztowany podczas obławy i osadzony w więzieniu w Płocku; 18.01.1945 r. rozstrzelany w masowej egzekucji w lesie brwileńskim i pochowany na miejscu w zbiorowej mogi-le. W marcu 1945 r. zwłoki ekshumowano i złożono we wspólnym grobie na cmentarzu w Bieżuniu.

Relacja syna — Stanisława Liszewskiego z Myślina.

Akt zgonu Nr 72/1945.

T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 183; R. Juskiewicz, *ibid.*, s. 285.

Łabędź Aniela lat ok. 50, żona Leopolda z d. Górna, zam w Bieżuniu; zamordowana w styczniu 1945 r. po wkroczeniu do Bieżunia wojsk radzieckich.

Łabędź Leopold lat ok. 56, s. Juliana i Delii, wyznania ewang.-augsb., murarz zam w Bieżuniu; zamordowany w styczniu 1945 r. po wkroczeniu do Bieżunia wojsk radzieckich.

M

Mackiewicz Edward ur. w 1901 r. w Rypinie, s. Antoniego i Antoniny z Urbańskich, urzędnik drogowy (nie zatrudniony) zam. w Kobylej Łące; aresztowany w zamian za żonę, nauczycielkę, która prowadziła tajne nauczanie, wywieziony do obozu koncentracyjnego w Dachau, zamordowany w 1943 r.

Relacje nauczycielek z Bieżunia: Janiny Sadkowskiej i Janiny Majlich oraz Stanisławy Zajdzińskiej, zamieszkałych w Sierpcu.

Akt ślubu Nr 49/1930.

Majer Halina ur. w 1910 r. w Trzaskach, c. Feliksa i Kazimiery z Kownackich, ziemian z Trzask; w 1943 r. zabrana na przymusowe roboty w Niemczech (kopanie okopów w Prusach Wschodnich), w 1944 r. zmarła z wyczerpania i represji.

Relacje brata — Wacława Majera ze Śmigła i Józefa Żurawskiego z Trzask.

Majewska Stanisława ur. 8.05.1914 r. w Bieżuniu, c. Stanisława i Teodozji z Łubińskich, rolników z Bieżunia; w lipcu 1943 r. aresztowana w Zawidzu i osadzona w obozie w Działdowie, zmarła z wycieńczenia w sierpnia 1944 r.

Relacja siostry — Eugenii Kłobukowskiej z Bieżunia.

Akt urodzenia Nr 87/1914.

Majewski Henryk ur. 20.12.1912 r., s Władysława i Weroniki, zamieszkały w Bieżuniu (czas. w pow. Krosno), policjant; wywieziony wgłąb ZSRR — zaginął.

Relacje Eugenii Kłobukowskiej z Bieżunia i Tadeusza Kolka z Bieżunia.

Małachowska Eugenia ur. 31.12.1926 r. w Kocewie, c. Władysława i Zofii z Bieżniewskich, rolników z Myślina; 29.10.1944 r. aresztowana podczas oblawy i osadzona w więzieniu w Płocku, zwolniona po krótkim śledztwie; miesiąc później aresztowana ponownie za nielegalny ubój i wtrącona do więzienia w Sierpcu, rozstrzelana 19.01.1945 r. w masowej egzekucji na terenie klasztoru.

Relacja Romana Śledzianowskiego z Myślina.

Akt urodzenia Nr 186/1926.

T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 183.

Marzec Jan ur. 29.11.1900 r. w Strzeszewie, s. Andrzeja i Józefy z Rybków, rolnik zam. w Strzeszewie; w początku 1942 r. (w grudniu 1941?) aresztowany za nielegalny ubój (razem z Czesławem Rosiakiem, Władysławem Sulkowskim ze Strzeszewa i Antonim Walendowskim z Bieżunia), wywieziony do obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu, zamordowany w grudniu 1944.

Relacja Stanisława Ratki i Eugeniusza Potorskiego ze Strzeszewa.

Mączewski Roman ur. 18.08.1900 r. w Bieżuniu, s. Konstantego i Anasztazji z Kamińskich, szewc zam. w Bieżuniu; w 1917—18 r. członek POW, a następnie żołnierz wojny polsko-bolszewickiej (1919—20), w 1939—41 r. żołnierz POZ, aresztowany z tego powodu 17.08.1941 r. i wywieziony do obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu, gdzie został zamordowany.

Relacje Klemensa Dyksińskiego (d-cy oddz. POZ w Bieżuniu) zam. w Pułtsku i Edwarda Mączewskiego z Bieżunia.

Akt urodzenia Nr 89/1900.

Mey Alfreda ur. 14.03.1908 r., c. Ludwika i Henryki Spekowiaków, żona handlowca — Emanuela, zam. w Bieżuniu, wyzn. ewang.-augsb.; zamordowana w styczniu 1945 r., po objęciu władzy przez radzieckiego komendanta wojennego.

Akt śl. Nr 16/1927, USC Sierpc.

Mey Erna ur. 23.03.1929 r. w Bieżuniu, c. Emanuela i Alfredy ze Spekowiusów, wyzn. ewang.-augsb., zamieszkała w Bieżuniu; zamordowana w styczniu 1945 r., po objęciu władzy przez radzieckiego komendanta wojennego.

Mey Emanuel ur. 16.04.1939 r. w Bieżuniu, s. Emanuela i Alfredy ze Spekowiusów, wyzn. ewang.-augsb., zamieszkały z rodzicami w Bieżuniu; zamordowany w styczniu 1945 r., po objęciu władzy przez radzieckiego komendanta wojennego.

Mey Melania lat 42, c. Aleksandra i Marianny z Gildów, wyzn. ewang.-augsb., zamieszkała w Bieżuniu; zamordowana w styczniu 1945 r., po objęciu władzy przez radzieckiego komendanta wojennego.

Mey Wilhelm ur. 16.04.1944 r., s. Emanuela i Alfredy ze Spekowiusów, wyzn. ewang.-augsb., zam. z rodzicami w Bieżuniu; zamordowany w styczniu 1945 r., po objęciu władzy przez radzieckiego komendanta wojennego.

Milek Wiktor ur. w 1913 r. w Sołocinie, s. Kazimierza i Wiktorii, rolnik zam. w Sadłowie Parcelach, żołnierz AK; przyłapany w Warszawie na przewożeniu konspiracyjnej prasy w 1943 — aresztowany, osadzony na Pawiaku, potem przekazany do obozu koncentracyjnego w Stutthofie; zamordowany w końcu 1944 r. (w początku 1945?).

Relacje Stanisława Miłka i Sabiny Radzywińskiej z Sadłowa.

Mutryn Bolesław ur. w 1912 r. w Dąbrówkach, s. Józefa i Marianny z Budków, rolnik zam. w Dąbrówkach; był w Niemczech na robotach przymusowych u gospodarza, w 1944 r. zabrano go do kopania okopów w miejscowości Morgin k/ Królewca, zastrzelony za niesubordynację (razem z Hieronimem Bulkowskim z Dąbrówek).

Relacje Genowefy Dobies z Siedlisk i Czesława Dramińskiego z Bieżunia oraz Mariana Przedpełskiego z Warszawy.

N

Nadratowski Edward ur. 13.03.1892 r. w Sikorach, s. Teofila i Franciszki z Siemiątkowskich, rolnik zam. w Semborzu; aresztowany 24.12.1944 z powodu nielegalnego uboju i produkcji bimbru, osadzony w więzieniu w Sierpcu i rozstrzelany w masowej egzekucji w dn. 19.01.1945 r., ciało spalono.

Relacje Ignacego Giżyńskiego z Semborza i Juliana Kędzińskiego z Bud Piasecznych.
Akt zgonu Nr 26/1945.

Napierski Czesław lat 32, ur. w Szreńsku, s. Walentego i Anny z Sobocińskich, robotnik zam. w Bielawach Gołuskich; schwytany podczas obławy w dn. 29.10.1944 r. i osadzony w więzieniu w Płocku; 19.01.1945 r. rozstrzelany w masowej egzekucji w lesie brwileńskim i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile. W marcu zwłoki ekshumowano i złożono we wspólnym grobie na cmentarzu w Bieżuniu.

Relacje Feliksi Petrykowskiej i Stanisława Liszewskiego z Bielaw Gołuskich.
Akt zgonu Nr 64/1945.

T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 183; R. Juskiewicz, *ibid.*, s. 285.

O

Oleksiak Ignacy ps. „Ramzes” ur. 18.03.1905 r., s. Józefa i Pauliny z Sadowskich, fryzjer zam. w Bieżuniu, żołnierz POZ, a następnie BCH — wchodził w skład OS na gminę Biezuń i Żuromin; za działalność konspiracyjną aresztowany 5 maja 1942 i wywieziony do obozu w Działdowie; zamordowany w 1942 r. na kilka dni przed świętem Bożego Narodzenia.

Relacje żony — Cecylii Oleksiak z Bieżunia i Władysława Woźnowskiego z Lubowidza.
Akt zgonu Nr 69/1949.

Osmański Czesław ur. 01.02.1928 r. w Bieżuniu, s. Tadeusza i Anastazji; 2.12.1940 r. całą rodzinę wysiedlono z Bieżunia do wsi Koryczany, gm. Żarnowiec, pow. Miechów; w 1942 r. schwytyany przez żandarmów podczas rozklejania antyniemieckich ulotek w miejscowości Tunel; wywieziony na roboty do fabryki włókienniczej w Virsen—Helenabrun k/ Gladbach w zagłębiu Ruhry; pisał stamtąd do rodziny nieostrożne listy o alianckich bombardowaniach i zamiarze ucieczki. 17.09.1944 r. osadzony w obozie koncentracyjnym Buchenwald, a 6.11.1944 r. przekazany do filii Ohrdruf, żył jeszcze 6.04.1945 r., zamordowany w ostatnich dniach przed wyzwoleniem.

Relacja brata — Tadeusza Osmańskiego z Warszawy.
Zaświadczenie PCK Nr B.Inf. I/136/59E z dn. 25.02.67 r.

Osmański Stefan ur. 02.01.1915 r., s. Stefana i Anny z Czyżyków, rolników zam. w Myślinie; w 1937 r. powołany do zasadniczej służby wojskowej w 4 PSK w Płocku, ostatnio widziano go w lecie 1939 r. w Rościszewie, kiedy pułk przemieszczał się w kierunku Lidzbarka — zaginał.

Relacja brata — Franciszka Osmańskiego z Myślina—Górek.

Ostrowski Sylwester ur. 10.09.1917 r. w Felcynie, s. Józefa i Władysławy z Fijałkowskich, robotnik zam. w Marysinie; 20.01.1945 idąc z Bieżunia do Zimolży wszedł na minę i został rozerwany.

Relacje Józefa Ostrowskiego i Mariana Ostrowskiego z Myślina.
Akt zgonu Nr 17/1945.

Ozimkiewicz Franciszek ur. 4.12.1899 r. w Myślinie, s. Stanisława i Pelagii z Zielińskich, robotnik zam. w Myślinie; w 1942 r. aresztowany i wywieziony do więzienia w Królewcu — zaginał.

Relacje Romana Śledzianowskiego z Myślina i syna — Zenona Ozimkiewicza z Karniszyna (ostatni list rodzina otrzymała ok. 10.01.1945 r. z Tylży).

P

Pawlak Piotr Pawel lat 28, s. Ignacego i Walentyny z Wrzałów, robotnik zam. w Bielawach Gołuskich; aresztowany 29.10.1944 podczas oblawy i osadzony w więzieniu w Płocku; 18.01.1945 r. rozstrzelany w masowej egzekucji w lesie brwileńskim i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile. W marcu 1945 r. zwłoki ekshumowano i złożono we wspólnym grobie na cmentarzu w Bieżuniu.

Relacja żony, Ireny Liszewskiej (secundo voto) z Bielaw Gołuskich.
T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 183; R. Juskiewicz, *ibid.*, s. 285.

Pawlowska Saturnina ur. 20.02.1917 r. w Myślinie, c. Stanisława i Balbiny z Czypińskich — małż. Prusak, zam. w Myślinie; mąż jej, Józef Pawłowski został schwytyany dn. 4.12.1944 r. i osadzony w więzieniu w Płocku, wówczas prawdopodobnie zobowiązała się do współpracy z Niemcami za cenę zwolnienia męża (nie jest to udokumentowane, a męża — Józefa — rozstrzelano w masowej egzekucji w lesie brwileńskim 18.01.1945 r.); po wkroczeniu wojsk radzieckich została aresztowana i zastrzelona w Zamościu k/ Rościszewa podczas transportu do aresztu w Sierpcu (zastrzelono wtedy również Józefa Wiełuńskiego z Myślina).

Relacje Romana Śledzianowskiego i Stanisławy Strzeleckiej z Myślina.
Akt zgonu Nr 17/1946, ks. st. cywil. Parafii Rzym.-Kat. w Bieżuniu.

Pawłowski Adam lat ok. 24, s. Józefa i Anieli z Anuszewskich, robotnik zam. w Myślinie; 29.10.1944 r. aresztowany podczas oblawy i osadzony w więzieniu w Płocku; 18.01.1945 r. rozstrzelany w masowej egzekucji w lesie brwileńskim i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile.

Relacje Romana Śledzianowskiego i Stanisława Liszewskiego z Myślina.
T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 183; R. Juskiewicz, *ibid.*, s. 285.

Pawłowski Józef ur. 24.12.1911 r. w Jonnem, s. Józefa i Anieli z Anuszewskich, robotnik zam. w Myślinie; aresztowany 4.12.1944 r. i osadzony w więzieniu w Płocku; po interwencji żony — Saturniny przywieziony do Myślina, żeby pokazał kryjówki radzieckiej grupy dywersyjno-zwiadowczej; kiedy tego nie uczynił, zbito go nieludzko i odwieziono do więzienia w Płocku; 19.01.1945 r. został rozstrzelany w masowej egzekucji w lesie brwileńskim i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile.

Relacje Romana Śledzianowskiego i Stanisława Liszewskiego z Myślina.
Akt urodzenia Nr 174/1911; akt ślubu Nr 41/1937.
T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 185; R. Juskiewicz, *ibid.*, s. 285.

Pawłowski Tadeusz lat ok. 19, s. Józefa i Anieli z Anuszewskich, robotnik zam. w Myślinie; aresztowany podczas oblavy 29.10.1944 r. i osadzony w więzieniu w Płocku; 19.01.1945 r. rozstrzelany w masowej egzekucji i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile.

Relacje Romana Śledzianowskiego i Stanisława Liszewskiego z Myślina.

T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 183; R. Juskiewicz, *ibid.*, s. 285.

Perłowski Stanisław ur. 27.08.1908 r. w Myślinie, s. Pawła i Emilii z Malanowiczów, rolnik zam. w Myślinie; 29.10.1944 r. aresztowany podczas oblavy i osadzony w więzieniu w Płocku; 18.01.1945 r. rozstrzelany w masowej egzekucji w lesie brwiłęńskim i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile. W marcu 1945 r. zwłoki ekshumowano i przeniesiono na cmentarz w Bieżuniu, spoczywają w grobie rodzinnym.

Relacje Juliana Guzowskiego z Kocewa i Franciszka Wieluńskiego z Myślina.

Akt zgonu Nr 114/1945.

T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 183; R. Juskiewicz, *ibid.*, s. 285.

Pesse Gitla lat ok. 25, Żydówka, krawcowa zam. w Bieżuniu, przetrwała okupację ukrywana razem z dwoma braćmi: Lajzerem i Natanem przez rolników — Polaków w sąsiednich wioskach; po wkroczeniu wojsk radzieckich wróciła do Bieżunia; w lipcu 1945 r. zastrzelona, wraz z bratem Lajzerem, we własnym mieszkaniu strzałem z dubeltówki przez nieustalonego sprawcę (była to prawdopodobnie zemsta, źle wymierzona, za naganne w stosunku do Polaków zachowanie się brata — Natana, który był prawą ręką komendanta wojennego st. lejtnanta Iwana Skutowa; w lipcu 1945 r. I. Skutow i N. Pesse opuścili Bieżuń).

Praca zbiorowa, Księga Pamięci Męczenników Bieżunia, Tel—Aviv 1956, Natan Pesse, Zagłada Bieżunia; Mindze Kirszenbaum — rozdział bez tytułu, s. 64, 66, 105, tłumaczenie w maszynopisie.

Relacja Pawła Zakroczymskiego z Bieżunia.

Pesse Lajzer lat ok. 27, Żyd, krawiec zam. w Bieżuniu; przetrwał okupację ukrywany razem z bratem Natanem i siostrą Gitlą przez rolników — Polaków w sąsiednich wioskach; po wkroczeniu wojsk radzieckich powrócił do Bieżunia; w lipcu 1945 r. zastrzelony strzałem z dubeltówki przez nieznanego sprawcę we własnym mieszkaniu wraz z siostrą Gitłą.

Powody zbrodni i źródła jw. u Pesse Gitli.

Peszyński Jerzy ps. „Snop” lat ok. 24, s. Aleksandra i Eweliny, zam. w Dobrzenicach Dużych, czasowo w Bielawach Gołuskich, gdzie wraz z ojcem i bratem — Kazimierzem dzierżawili stuhektarowy majątek; żołnierz AK, a następnie BCH, schwytyany podczas oblavy 29.10.1944 r. i osadzony w więzieniu w Płocku; rozstrzelany 18.01.1945 r. w masowej egzekucji w lesie brwiłęńskim i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile. Zwłoki ekshumowano

w marcu 1945 r. i złożono w grobie rodzinnym na cmentarzu parafialnym w Mochowie.

Relacja siostry — Barbary Feltyńskiej z Bydgoszczy.
T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 183; R. Juskiewicz, *ibid.*, s. 285.

Peszyński Kazimierz lat 21, s. Aleksandra i Eweliny, zam. w Dobrzeni-
cach Dużych, czasowo w Bielawach Gołuskich, gdzie rodzina dzierżawiła stu-
hektarowy majątek; żołnierz AK, a następnie BCH, schwytyany podczas obla-
wy 29.10.1944 r. i osadzony w więzieniu w Płocku; rozstrzelany 18.01.1945 r.
w masowej egzekucji w lesie brwileńskim i pochowany na miejscu w zbioro-
wej mogile. Zwłoki ekshumowano w marcu 1945 r. i złożono w grobie rodzyn-
nym na cmentarzu parafialnym w Mochowie.

Relacja siostry — Barbary Feltyńskiej z Bydgoszczy.
T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 183; R. Juskiewicz, *ibid.*, s. 285.

Polczyński Ignacy lat 26., s. Jana i Heleny z Oleksiaków, rolnik zam.
w Zgliczynie Pobodzy; aresztowany w październiku 1943 r. w zamian za brata
Władysława, poszukiwanego za nielegalny ubój; w lesie k/ Luszewa postawio-
ny przed plutonem egzekucyjnym, skuty z Wysockim z Luszewa; odstrzelony
od kajdan uszedł w las (Wysocki został zabity), schwytyany po pewnym czasie
ponownie, osadzony w obozie karnym w Działdowie, potem przeniesiony do
Królówca, gdzie na robotach przetrwał do końca wojny. Po powrocie do domu
wstąpił do organizacji podziemnej (ROAK lub NZW), 2.02.1947 r. osaczony
w domu przez grupę KBW, MO i funkcjonariuszy UB, zastrzelony przez por.
MO Runkiewicza (nie wiadomo gdzie pochowano ciało).

Relacja brata — Władysława Polczyńskiego ze Zgliczyna Pobodzy.

Pomianowski Stefan ur. 20.05.1922 r. w Stawiszynie Łaziskach, s. Ada-
ma i Heleny z Ogródowczyków, rolnik zam. w Stawiszynie Łaziskach; w 1942
r. zabrany na roboty przymusowe, pracował przy naprawianiu torów kolejo-
wych w Prusach Wschodnich, w listopadzie 1944 r. zabity podczas nalotu sa-
motów radzieckich.

Relacje Teofila Majewskiego ze Stawiszyna Zwalewa i Romana Ruteckiego ze Sławęcina.

Prątnicki Stanisław ur. w 1909 r. w Stanisławowie, s. Konstantego i Pe-
lagii z Olszewskich, rolnik zam. w Siedliskach; 29.10.1944 r. aresztowany
podczas obławy i osadzony w więzieniu w Płocku; 19.01.1945 r. rozstrzelany
w masowej egzekucji w lesie brwileńskim i pochowany na miejscu w zbioro-
wej mogile. W marcu 1945 r. zwłoki ekshumowano i złożono we wspólnym
grobie na cmentarzu w Bieżuniu.

Relacje Barbary Chyżyńskiej i Heleny Wróblewskiej ze Stanisławowa.
Akt zgonu Nr 63/1945.
T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 184; R. Juskiewicz, *ibid.*, s. 285.

Prusak Adam ur. 6.04.1910 r. w Myślinie, s. Stanisława i Balbiny z Czepińskich, robotnik zam. w Myślinie; 29.10.1944 r. aresztowany podczas obławy i osadzony w więzieniu w Płocku; 18.01.1945 r. rozstrzelany w masowej egzekucji w lesie brwileńskim i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile.

Relacja żony — Stanisławy Strach (secundo voto) z Bieżunia.

Akt urodzenia Nr 55/1910.

T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 183; R. Juskiewicz, *ibid.*, s. 285.

Prusak Stanisław ur. 9.09.1920 r. w Myślinie, s. Stanisława i Balbiny z Czepińskich, robotnik zam. w Myślinie; 29.10.1944 r. aresztowany podczas obławy i osadzony w więzieniu w Płocku; 18.01.1945 r. rozstrzelany w masowej egzekucji w lesie brwileńskim i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile.

Relacja Stanisławy Strach z Bieżunia.

Akt urodzenia Nr 117/1920.

T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 183; R. Juskiewicz, *ibid.*, s. 285.

Przybyłowski Bolesław ur. 11.06.1925 r., s. Kazimierza i Julianny z Frym-rów, syn rolnika z Kobylej Łąki; w 1945 r. (1946?) wstąpił do ROAK (nie chciał iść do wojska — wcielano do KBW i wysyłano do walki z UPA), był w oddziale Rychcika ps. „Mściwój”, „Lis”; 6.12.1946 r. podczas obławy przeprowadzonej przez grupę operacyjną KBW, z udziałem funkcjonariuszy MO i UBP, został osaczony w Zgliczynie Pobodzy w stodole Witkowskiego; stodołę podpalamo — spłonął.

Relacje brata — Antoniego Przybyłowskiego z Bieżunia i Władysława Polczyńskiego ze Zgliczyna Pobodzy.

Akt urodzenia Nr 78/1925.

Przybyszewski Edmund ur. 14.10.1901 r. w Bieżuniu, s. Franciszka i Weroniki z Grzeškiewiczów; brał udział w walkach we wrześniu 1939 r. i dostał się do niewoli radzieckiej, w 1941 r. wstąpił do Armii Polskiej w ZSRR pod dowództwem gen. Władysława Andersa; w 1944 r. służył w 9 kompanii zaopatrzeniowej 2-go Korpusu PSZ w stopniu plutonowego, brał udział w bitwie o Monte Cassino, poległ 26.05.1944 podczas patrolu pod Cerazo. Jest pochowany na cmentarzu wojskowym Monte Cassino.

Relacja Elżbiety Przybyszewskiej z Bieżunia.

Relacja Tadeusza Zajdzińskiego z Sierpca (porucznika, który walczył pod Monte Cassino).

Akt urodzenia Nr 139/1901; metryka zgonu 2 Korpusu PSZ — ks. zgonów poz. 1501 (w posiadaniu Elżbiety Przybyszewskiej).

Fotografia płyty nagrobnej.

Ptaszek Józef ur. w 1913 r., s. Antoniego i Anny z Tobiaszów, murarz zam. w Sadłowie; w końcu sierpnia (lub 1 września) powołany do 13 PP w Pułtusk, poległ w pierwszych dniach wojny.

Wg relacji mieszkańców Sadłowa, które zebrała Alina Kraśniewska.



Odbitka fotografii w amerykańskiej prasie z 1944 r. (rep. St. Iłski).



Plut. Edmund Przybyszewski (po lewej)
(fot. z 1944 r. w zbiorach rodziny).

Pypka Roman ur. 4.05.1913 r. w Kobylej Łące, syn rolnika zam. w Kobylej Łące; 8.07.1944 r. nadjechał przypadkowo podczas egzekucji na szosie Biezuń—Sierpc (3 km od Bieżunia), przestraszony zaczął uciekać w pole, padł od kul niemieckich; pochowany wraz z innymi zastrzelonymi (12 mężczyzn z Dębska i Bieżunia) w końcu cmentarza w niepoświęconej ziemi; po wojnie zwłoki ekshumowano i złożono we wspólnym grobie przy głównej alei na cmentarzu w Bieżuniu.

Relacja ojca — Stanisława Pypki z Bieżunia.

Akt zgonu Nr 94/1944 (jako przyczyna zgonu wpisany jest zawał serca).

T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 32.

R

Radecki Henryk ur. 4.01.1904 r. w Rościszewie, s. Ludwika i Marianny z Morasków, rolnik zam. w Stanisławowie; 29.10.1944 r. aresztowany podczas oblawy i osadzony w więzieniu w Płocku; 19.01.1945 r. rozstrzelany w masowej egzekucji w lesie brwileńskim i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile; w marcu 1945 r. zwłoki ekshumowano i złożono we wspólnym grobie na cmentarzu w Bieżuniu.

Relacja żony — Adeli Radeckiej ze Stanisławowa.

T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 184; R. Juszkiewicz, *ibid.*, s. 284.

Radzymiński Wacław ps. „Zawisza” ur. 14.11.1910 r. w Dębsku, s. Aleksandra i Marianny, instruktor kółek rolniczych, zam. w Sadłowie, żołnierz POZ, a następnie BCH; w 1931 r. ukończył szkołę handlową, a następnie kursy dla instruktorów kółek rolniczych; w 1932—34 odbył służbę wojskową w stopniu kaprała, a po odbyciu ćwiczeń w 1939 r. awansował do stopnia plutonowego; od 1937 r. pracował jako instruktor ZMW—„Siew” i OTKiOR w Sierpcu, był komendantem „Strzelca” w Żurominie i pododdziałów w Dębsku i Sadłowie. Na czas wojny dostał przydział do Organizacji Dywersyjnej, w 1940 r. podjął działalność w „Raclawicach” i POZ, potem przeszedł do „Rocha” i BCH, gdzie pełnił funkcję z-cy komendanta gminnego na gminę Biezuń i komendanta LBS (Ludowej Straży Bezpieczeństwa); kiedy zagrażało mu aresztowanie, chronił się podejmując funkcję brygadzysty przy robotach drogowych, gdzie pracowali przymusowo osadzeni w obozie pracy w Bieżuniu. W 1945 r. wstąpił do PSL i objął funkcję prezesa w gminie Biezuń, wybrano go również na v-ce przewodniczącego PPRN w Sierpcu. 28.11.1945 r. aresztowany przez funkcjonariuszy UBP, przebywał w areszcie w Sierpcu,



Kpr. Waclaw Radzymiński
(fot. z 1938 r. w zbiorach rodziny).



Plut. Waclaw Radzymiński ps. „Zawisza”
(fot. z 1945 r. w zbiorach rodziny).

w więzieniu w Płocku, w obozie w Białej Podlaskiej — wywieziony do ZSRR, osadzony w obozie w Bakszejewie, a następnie w więzieniu w Riazaniu; tam, maltretowany za godną postawę, zakończył życie 21.07.1946 r.

Relacje żony — Sabiny Radzywińskiej z Sadłowa i Pawła Zakroczyńskiego z Bieżunia.

Dokumenty w posiadaniu żony, kopie w zbiorach St. Ilskiego i J. Siedleckiej.

T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 373.

Reise ? kobieta lat ok. 55, rolniczka zam. w Bieżuniu, wyzn. ewang.-augsb.; w styczniu 1945 r. zamordowana po zajęciu Bieżunia przez wojska radzieckie.

Romański Eugeniusz ps. „Noc” lat ok. 20, s. Franciszka, muzykant zam. w Bieżuniu, żołnierz AK, a następnie BCH, był w OS na gminy Biezuń i Żuromin; po odbiciu z aresztu brata — Franciszka (patrz niżej) ukrywał się w Dębsku k/ Żuromina; 8.07.1944 r. raniony w szyję podczas oblawy w rejonie Dębsk—Sadłowo, schwytyany i osadzony w więzieniu w Płocku; nie wytrzymał tortur — powiesił się na więziennej kracie.

Relacje Jana Bartnikowskiego, Kazimierza Bieniewskiego z Bieżunia i Jana Zimolzaka z Dębska.

T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 158.

Romański Franciszek ps. „Laskowski” lat 31, s. Franciszka, muzykant zam. w Bieżuniu, żołnierz AK, a następnie BCH, członek OS na gminę Biezuń i Żuromin; wiosną 1944 r. aresztowany za niestawienie się do transportu na roboty przymusowe i osadzony w areszcie w Bieżuniu, który mieścił się w starej szkole; odbity przez ojca — Franciszka i brata — Eugeniusza, ukrywał się w Dębsku. 8.07.1944 r. podczas oblawy w rejonie Dębsk—Sadłowo został raniony i schwytyany, ale jeszcze w ostatniej chwili zastrzelił niemieckiego żandarma z Żuromina SA-mana Wichmana; po kilku godzinach został zastrzelony wraz z dwunastoma mężczyznami (11 schwytyanych wraz z nim i 1 przypadkowo przejeżdżający) na szosie Biezuń—Sierpc o 3 km od Bieżunia. Pochowany w zbiorowym dole w niepoświęconej ziemi na końcu biezuńskiego cmentarza; po wojnie zwłoki ekshumowano i złożono we wspólnym grobie przy głównej alei.

Relacje jw.

Rosiak Czesław ur. 31.12.1903 r., s. Jana i Marianny z Rybków, rolnik ze Strzeszewa; w 1942 r. (grudniu 1941?) aresztowany (razem z Janem Marcem i Władysławem Sulkowskim ze Strzeszewa oraz Antonim Walendowskim z Bieżunia) za nielegalny ubój; wywieziony do obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu, gdzie w grudniu 1942 r. został zamordowany.

Relacje Stanisława Ratki i Eugeniusza Potorskiego ze Strzeszewa.

Akt urodzenia Nr 183/1903.

Rosiak Kazimierz ur. w 1898 r. w Kocewie, s. Mikołaja i Anny z Badelewskich, robotnik zam. w Myślinie—Górkach, żołnierz AL; schwytany podczas obławy w dn. 10.12.1944 r. i osadzony w więzieniu w Płocku; 18.01.1945 r. rozstrzelany w masowej egzekucji w brwileńskim lesie i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile.

Relacja Lucyny Tatkowskiej z Myślina.

Akt ślubu Nr 9/1922.

T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 183.

Rosmanowski Hieronim ur. 30.11.1924 r., s. Adama i Stefanii z Felków, robotnik zam. w Myślinie; aresztowany 29.10.1944 r. podczas obławy i osadzony w więzieniu w Płocku; 18.01.1945 r. rozstrzelany w masowej egzekucji w brwileńskim lesie i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile. W marcu 1945 r. zwłoki ekshumowano i złożono we wspólnym grobie na cmentarzu w Bieżuniu.

Relacje Adama Szpeflika i Stanisławy Rosmanowskiej z Myślina.

Akt zgonu Nr 81/1945.

T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 183.

Rozpierski Bolesław ur. 30.03.1918 r. w Maku, s. Antoniego i Natalii z Rzemskich, robotnik zam. w Maku; 25.04.1942 r. u narzeczonej w Jonnem poczęstowany został wódką, w powrotnej drodze natknął się na żandarmów i został aresztowany, ponieważ nie chciał się przyznać gdzie pił; na posterunku w Bieżuniu zbito go do nieprzytomności — zmarł w drodze do szpitala w Sierpcu, dokąd wiózł go ojczym.

Relacja siostry, Feliksi Kowalkowskiej z Maka.

Akt zgonu Nr 53/1942.

Rólka Mieczysław ur. w 1906 r., s. Andrzeja i Anastazji z Kosińskich, robotnik zam. w Myślinie (ur. w Rozwozinie—Cegielni); w 1943 r. wywieziony na roboty przymusowe do Królewca — zaginął.

Relacja Franciszka Osmańskiego z Myślina.

Rutecka Czesława ur. w 1915 r., c. Antoniego i Teodozji z Szalkowskich, rolników ze Zgliczyna Pobodzy; w listopadzie 1942 r. aresztowana za nielegalny ubój i osadzona w obozie koncentracyjnym w ? , zamordowana w marcu 1943 r.

Relacja Kazimierza Ruteckiego ze Zgliczyna Pobodzy (był od niej jeden list, potem zawiadomienie o zgonie, ale nie zapamiętano skąd).

Rutecki Apolinary ur. w 1924 r. w Zgliczynie Pobodzy, s. Jana i Urszuli z Giżyńskich, rolników ze Zgliczyna Pobodzy; aresztowany 15.01.1942 r. przeszedł śledztwo w areszcie w Strzegowie, w więzieniu w Ciechanowie i obozie w Działdowie; wywieziony do obozu koncentracyjnego w Mauthausen (Nr

więźnia 30256), zmaltretowany pracą w kamieniołomie — zmarł we wrześniu 1943 r.

Relacja brata — Kazimierza Ruteckiego (współwięźnia) ze Zgliczyna Pobodzy.

T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 28, 29; R. Juszkiewicz, *ibid.*, s. 153, 154.

Aresztowania tego dnia objęły kilka miejscowości i dotknęły kilkudziesięciu osób. Była to prowokacja zorganizowana przez żandarmów, którzy sfingowali napad na zarządcę majątku w Radzimowicach — Niemca Donatha (Dumata). W Strzegowie zatuczono kijami 11 osób, dalsze 4 zginęły po drodze, resztę osadzono w obozach koncentracyjnych.

Rutecki Stefan ur. w 1917 r. w Zgliczynie Pobodzy, s. Antoniego i Teodozji z Szałkowskich, rolnik zam. w Zgliczynie Pobodzy; aresztowany 15.01.1942 r. pod zarzutem udziału w napadzie na Niemca Donatha, przeszedł śledztwa podobnie jak Apolinary Rutecki (patrz wyżej), osadzony w obozie koncentracyjnym w Oświęcimiu, gdzie został zamordowany.

Relacja stryjecznego brata — Kazimierza Ruteckiego ze Zgliczyna Pobodzy.

T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 28, 29; R. Juszkiewicz, *ibid.*, s. 153, 154.

Rutkowski Józef ur. w 1926 r. w Bielawach Gołuskich, s. Jana i Marianny z Leśniewskich, robotnik zam. w Bielawach Gołuskich; 29.10.1944 r. aresztowany podczas oblavy i osadzony w więzieniu w Płocku; 18.01.1945 r. rozstrzelany w masowej egzekucji i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile. W marcu 1945 r. ekshumowano zwłoki i złożono we wspólnym grobie na cmentarzu w Bieżuniu.

Relacja Ireny Liszewskiej z Bielaw Gołuskich.

T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 183; R. Juszkiewicz, *ibid.*, s. 285.

Rutkowski Władysław ur. 2.01.1916 r., s. Jana i Józefy z Sadowskich, rolnik zam. w Adamowie; w 1939 r., kiedy wybuchła wojna, odbywał służbę wojskową — zginął.

Relacja Czesława Dramińskiego z Dąbrówek.

Akt urodzenia Nr 1/1916.

Rymer Czesław lat 39, s. Mariana i Rozalii z Zielińskich, urodzony i zamieszkały w Myślinie, robotnik; 29.10.1944 r. aresztowany podczas oblavy i osadzony w więzieniu w Płocku; 18.01.1945 r. rozstrzelany w masowej egzekucji w lesie brwileńskim i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile. W marcu 1945 r. zwłoki ekshumowano i złożono we wspólnym grobie na cmentarzu w Bieżuniu.

Relacje Marianny Felki i Zofii Ozimkiewicz z Myślina.

T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 183; R. Juszkiewicz, *ibid.*, s. 285.

Rymer Mieczysław lat 34, s. Stanisława i Ludwiki z Kowalczyków, urodzony i zamieszkały w Myślinie, robotnik; 29.10.1944 r. aresztowany podczas oblavy i osadzony w więzieniu w Płocku; 18.01.1945 r. rozstrzelany w masowej egzekucji w lesie brwileńskim i pochowany na miejscu w zbiorowej

mogile. W marcu 1945 r. zwłoki ekshumowano i złożono we wspólnym grobie na cmentarzu w Bieżuniu.

Relacje Janiny Gradowskiej i Stanisława Liszewskiego z Myśliña.
T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 183; R. Juszkiewicz, *ibid.*, s. 285.

S

Sadowska Tekla lat 47, c. Jana i Anny z Piskorowskich — małż. Wieluńskich, zamieszkała w Myśliñie, żona Władysława Sadowskiego; 15.05.1943 r. żandarmi wtargnęli do jej mieszkania w pogoni za uciekającym sąsiadem i tak ją zbili, że zmarła po dwóch tygodniach (28.05.1943 r.).

Relacje Haliny Rudzińskiej z Bieżunia i Romana Śledzianowskiego z Myśliña.
Akt ślubu Nr 16/1919; akt zgonu Nr 65/1943 (Parafia Rzym.-Kat. w Bieżuniu).
Jan Radzikowski (Śledzianowski), *Ona była taka*, Kraków 1968, s. 82—86.

Sadowski Władysław lat 58, ur. w Kobylej Łące, zam. w Myśliñie, robotnik,; w grudniu 1942 r. aresztowany za nielegalny ubój, wywieziony do Koronowa po wstępnym pobycie w więzieniu w Sierpcu; zastrzelony w końcu grudnia 1942 r. (w początku stycznia 1943 r.?).

Relacja Romana Śledzianowskiego z Myśliña.
Akt ślubu Nr 16/1919.
Jan Radzikowski (Śledzianowski), *Ona była taka*, Kraków 1968, s. 58, 59, 64.

Sawczenko Hieronim ur. 19.01.1923 r. w Bieżuniu, s. Jana i Władysławy z Gorczyków, zam. w Bieżuniu; zabrany na roboty przymusowe w ? roku; uciekł, schwytany i osadzony w obozie w Działdowie, został zamordowany w 1944 r.

Relacja Antoniego Gajkowskiego z Bieżunia.
Akt urodzenia Nr 70/1923.

Sawicki Kazimierz ur. 14.06.1922 r. w Ługach, s. Józefa i Konstancji z Grossów, zamieszkały w Trzaskach, gdzie razem z matką prowadził sklep; zaaresztowany za nielegalną sprzedaż cukru w końcu 1940 r.?, wywieziony do obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu (Nr więźnia 171658), skąd ewakuowany w 1945 r. do Gross Rosen (Nr więźnia 132247) a następnie do Buchenwaldu — zginął.

Relacje siostry — Ireny Paćkowskiej i Józefa Żurawskiego z Trzask
Kartoteka oświęcimska PCK w Warszawie.
Zaśw. USC w Szreńsku.

Siwakowski Wincenty ur. 5.04.1900 r. w USA, s. Franciszka i Ewy z Przybyszewskich, zam. w Dźwierznie, policjant; w 1920 r. brał udział w wojnie polsko-bolszewickiej w 11 Pułku Ułanów, w latach 1939—45 żołnierz ZWZ—AK, w 1945—46 r. członek PSL bardzo aktywny w krytykowaniu peeperowskiej władzy; 23.02.1946 r. powracającego z zebrania wprowadziło trzech osobników, członków PPR i współpracowników UB, którzy zastrzelili go dwoma strzałami w głowę i wrzucili do rzeki Luty. Zwłoki znaleziono 30.03.1946 r.

Relacje córki — Danuty Zgnilickiej z Dźwierzna, Henryka Kołodziejskiego z Bieżunia i Mikołaja Adamczuka z Ludwinowa.
Akt urodzenia Nr 2/1922.

Śladowski Kazimierz lat 23, zam. w Myślinie, robotnik; 29.10.1944 r. aresztowany podczas obławy i osadzony w więzieniu w Płocku; 18.01.1945 r. rozstrzelany w masowej egzekucji w lesie brwileńskim i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile.

Relacja Romana Śledzianowskiego z Myślina.
T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 183; R. Juskiewicz, *ibid.*, s. 285.

Sobczyński Antoni ur. 18.10.1888 r. w Glinkach, zam. w Stawiszynie Zwalewie, rolnik — dzierżawca gospodarstwa Wacława Aptewicza; w 1943 r. aresztowany za nielegalny ubój — zaginął.

Relacje syna — Jana Sobczyńskiego ze Stawiszyna Zwalewa i Teofila Majewskiego ze Stawiszyna Łazisk.

Sommer Berta z domu Gilde, lat ok. 55, zamieszkała w Bieżuniu, wyzn. ewang.-augsb.; zamordowana w styczniu 1945 r. po zajęciu Bieżunia przez wojska radzieckie.

Spekowiuz Anna z domu Gilde, lat ok. 55, żona Ludwika Spekowiusa, zam. w Bieżuniu, wyzn. ewang.-augsb.; zamordowana po zajęciu Bieżunia przez wojska radzieckie w styczniu 1945 r.

Akt urodzenia Nr 123/1928; akt zgonu Nr 104/1927, USC Sierpc.

Spekowiuz Ludwik ur. 6.08.1874 r. w Bieżuniu, s. Augusta i Marii z d. Schoen, cieśla zam. w Bieżuniu, wyzn. ewang.-augsb.; zamordowany w styczniu 1945 r. po zajęciu Bieżunia przez wojska radzieckie.

Akt urodzenia Nr 157/1874; akt urodzenia Nr 123/1928, USC Sierpc.

Stankiewicz Jan zw. „Janek”, pochodził ze wschodnich kresów Polski; uciekł z robót z jednym z mieszkańców Myślina, schronił się u Nidzgorskich, u których pomagał w gospodarstwie; po ośmiu miesiącach przeniósł się do Cecelskich w Kocewie, w listopadzie 1944 r. został zastrzelony przez OS BCH jako konfident (jest również wersja, że padł ofiarą pomyłki).

Relacje Kazimierzy Nidzgorskiej, Franciszka Ulanowskiego z Myślina oraz Eugeniusza



**Wincenty Siwakowski — policjant
(fot. z 1938 roku w zbiorach rodziny).**

Szczepkowskiego z Warszawy.
T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 233.

Staszewski Wincenty ur. 18.08.1914 r. w Dąbrówkach, s. Mikołaja i Anny z Mutrynów, rolników zam. w Dąbrówkach, żołnierz AK, a następnie BCH; 29.10.1944 r. aresztowany podczas oblawy i osadzony w więzieniu w Płocku; 18.01.1945 r. rozstrzelany w masowej egzekucji w lesie brwileńskim i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile. W marcu 1945 r. zwłoki ekshumowano i złożono we wspólnym grobie na cmentarzu w Bieżuniu.

Relacja Czesława Dramińskiego z Dąbrówek.
T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 184; R. Juskiewicz, *ibid.*, s. 285.

Stępkowski Józef ur. 17.07.1901 r. w Zimolzie, s. Mateusza i Katarzyny z Dobiesów, robotnik zam. w Bieżuniu; w 1939 r. zmobilizowany do 13 PP w Pułtusk, we wrześniu poległ na linii frontu pod Kazuniem.

Relacje żony — Anny Stępkowskiej oraz Hieronima Grędy i Czesława Skowyrskiego (żołnierzy 13PP) z Bieżunia.

Strach Stefan ps. „Lis” ur. 1.08.1911 r. w Wólce, s. Franciszka i Aleksandry, zamieszkały w Stawiszynie—Zwalewo, woźny gminy w Sławęcinie, żołnierz BCH; służbę wojskową odbył w 8 PAL i ukończył szkołę podoficerską w stopniu kaprała, we wrześniu 1939 r. walczył w obronie Warszawy; od 1940 r. należał do „Rocha”, a od 1941 r. do BCH, gdzie był szefem informacji w komendzie obwodu sierpeckiego. Komisarz gminy Sławęcin — Niemiec wykrył jego działalność i poddał go podczas przesłuchania torturom, które doprowadziły do zgonu (17.10.1944 r.).

Relacje żony — Heleny Strach z Siedlec i Teofila Majewskiego ze Stawiszyna Łazisk.
T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 380; R. Juskiewicz, *ibid.*, s. 197, 284.

Strzelecki Onufry ur. 6.04.1926 r. w Kocewie, s. Konstantego i Janiny z Obrębskich, robotnik zam. w Myślinie; 29.10.1944 r. aresztowany podczas oblawy i osadzony w więzieniu w Płocku; 18.01.1945 r. rozstrzelany w masowej egzekucji i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile.

Relacja Romana Śledzianowskiego z Myślina.
T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 183; R. Juskiewicz, *ibid.*, s. 285.

Sulkowski Władysław ur. w 1903 r. w Poniatowie, s. Adama i Anieli z Sobotków, rolnik zam. w Strzeszewie; w 1942 r. (1941?) aresztowany za nielegalny ubój (wraz z Janem Marcem i Czesławem Rosiakiem ze Strzeszewa oraz Antonim Walendowskim z Bieżunia), wywieziony do obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu, zamordowany w grudniu 1942 r.

Relacje Stanisławy Ratki, Stanisława Kosina i Eugeniusza Potorskiego ze Strzeszewa.

Suszek Piotr ur. 29.06.1889 r. w Jagodnem, zam. w Bieżuniu, starszy posterunkowy PP; w 1914 r. wcielony do armii rosyjskiej, dostał się do



Starszy posterunkowy Piotr Suszek
(fot. w zbiorach St. Ilskiego i J. Siedleckiej).



Strona adresowa karty pocztowej, którą Piotr Suszek wysłał z Ostaszkowa 1.01.1940 r. do żony - Heleny (dok. w zbiorach St. Iłskiego i J. Siedleckiej).

niewoli niemieckiej, w której przebywał do stycznia 1919 r., 1.02.1920 r. wstąpił do Policji Państwowej, w 1921 r. ukończył kurs dla posterunkowych w Szkole Policyjnej w Mławie; służbę w policji pełnił nieprzerwanie (cały czas na terenie pow. sierpeckiego) aż do wybuchu wojny w 1939 r.; we wrześniu 1939 r. dostał się do niewoli radzieckiej i został wywieziony do obozu w Ostaszowie, tam zamordowany (jedyna karta, która nadeszła od niego do żony datowana jest: Ostaszków, 1.01.1940 r.).

Relacja żony — Heleny Śliwińskiej (secundo voto) z Radzanowa.

Dokumenty i karta pocztowa z Ostaszkowa w zbiorach St. Ilskiego i J. Siedleckiej).

Sykut Franciszek lat 46, ur. w Borowej k/ Puław, s. Pawła i Balbiny z Kijaków, rolnik zam. w Sadłowie Kolonii; 8.02.1945 r. poszarpany wybuchem miny, zmarł w szpitalu w Sierpcu.

Relacja Hieronima Sykuta z Sadłowa.

Akt zgonu Nr 32/1945.

Szałkowski Franciszek ur. w 1913 r. we Władysławowie, s. Władysława i Balbiny, rolnik zam. we Władysławowie; w sierpniu 1944 r. wywieziony do kopania okopów, zastrzelony we wrześniu z powodu niesubordynacji.

Relacja żony — Zofii Szalkowskiej z Władysławowa.

Szarblewski Roman ur. 13.03.1926 r. w Bieżuniu, s. Antoniego i Teofili z Dąbrowskich, (s. ogrodnika) zam. w Bieżuniu; 4.02.1945 r., po wkroczeniu wojsk radzieckich, wracał z robót przymusowych w niemieckim, żołnierskim płaszczu; w Gójsku k/ Sierpca zastrzelili go żołnierze radzieccy, zanim zdążył im wytłumaczyć, że jest Polakiem. Razem z nim zginął Adam Gadecki z Bieżunia.

Relacja ojca — Antoniego Szarblewskiego z Bieżunia.

Akt zgonu Nr 39/1945.

Szczybiński (Ścibiński) Antoni ur. w 1904 r. w Budach Koziobrodzkich, s. Józefa i Marianny ze Stocków, robotnik zam. w Myślinie; schwytany w oblławie w dn. 10.12.1944 r. i osadzony w więzieniu w Płocku; 18.01.1945 rozstrzelany w masowej egzekucji w lesie brwileńskim i pochowany na miejscu we wspólnej mogile.

Relacje Stanisława Bukowskiego i Stanisława Liszewskiego z Myślina.

T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 183.

Szemborski Antoni ur. 26.08.1907 r., s. Józefa i Antoniny z Sokołowskich, rolnik zam. we Władysławowie; 6.05.1945 r. został rozerwany wybuchem niewypału (pocisk artyleryjski). Razem z nim zginął Beniamin Cecelski z Władysławowa.

Relacje Stanisławy Szemborskiej i Stanisława Liszewskiego z Władysławowa.

Akt zgonu Nr 118/1945.

Szymańska Wanda ur. 28.05.1922 r. w Bieżuniu, c. Stanisława i Klary z Dąbrowskich, zam. w Bieżuniu (czasowo w Wawrze); w 1938 r. zatrudniła się we wsi Zastów, gm. Wawer k/ Warszawy jako pomoc do dzieci u Stanisława Baduchowskiego. Podczas okupacji była żołnierzem AK i brała udział w Powstaniu Warszawskim — zginęła.

Relacje siostry — Marii Zięby z Nowej Rudy oraz Ryszarda Kowalczyka z Wawra.

Świdorski Konstanty ur. 17.03.1917 r., s. Jana i Władysławy z Liszewskich, szewc zam. w Bieżuniu; w pierwszych dniach września 1939 r., podczas ucieczki przed frontem, został zabity odłamkami niemieckiej bomby lotniczej.

Relacje żony — Stanisławy Świdorskiej i Pawła Zakroczyńskiego z Bieżunia.

Akt urodzenia Nr 94/1920.

T

Tomporowski Stanisław ur. w 1917 r., s. Pawła i Józefy ze Stegnerskich, rolnik zam. w Siedliskach, żołnierz AL; aresztowany podczas oblawy 29.10.1944 r. i osadzony w więzieniu w Płocku; 18.01.1945 r. rozstrzelany w masowej egzekucji w lesie brwileńskim i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile. W marcu 1945 r. zwłoki ekshumowano i złożono we wspólnym grobie na cmentarzu w Bieżuniu.

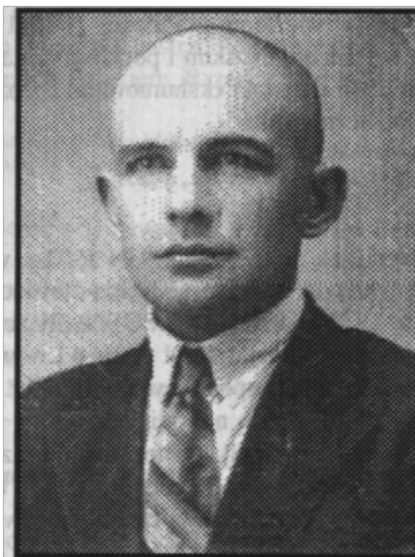
Relacja Kazimiery Dobrosielskiej z Siedlisk.

T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 184; R. Juskiewicz, *ibid.*, s. 285.

Truszczyński Franciszek ps. „Dąb” ur. 9.04.1901 r. w Grądach Bieżuńskich, s. Walentego i Wandy z Budczyńskich, handlowiec zam. w Bieżuniu, żołnierz ZWZ—AK; w 1917—18 r. członek POW w Bieżuniu, w 1919—20 r. podczas wojny polsko-bolszewickiej walczył m. in. o Lwów; w latach międzywojennych aktywny w działaniach społecznych; w 1939 r. brał udział w walkach wrześniowych — dostał się do niewoli radzieckiej, w grudniu 1939 r. oddany Niemcom — uciekł i powrócił do Bieżunia; od razu rozpoczął służbę w ZWZ—AK, w stopniu plutonowego pod ps. „Dąb” był d-cą placówki w Bieżuniu; przez cały czas poszukiwany przez Niemców, działał z ukrycia. Po wkroczeniu wojsk radzieckich 19.01.1945 r. wrócił do domu i następnego dnia został aresztowany przez funkcjonariuszy NKWD pod zarzutem przynależności do AK (aresztowano wówczas także Władysława Lazarewicza,



Wanda Szymańska (fot. w zbiorach St. Iłskiego i J. Siedleckiej).



Plut. Franciszek Truszczyński ps. „Dąb” (fot. w zbiorach rodziny).

żołnierza AK); wywieziony do ZSRR przebywał w więzieniu w Tule, w lipcu 1946 r. podczas transportu do Riazania, ciężko chorego na dezynterię, wyrzucano z pędzącego pociągu.

Relacje żony — Almy Truszczyńskiej i brata — Henryka Truszczyńskiego z Bieżunia, Anasztazego Kołodziejskiego z Działdowa — b. komendanta Obwodu Sierpeckiego AK, Sabiny Radzywińskiej z Sadłowa — na podstawie zeznania współwięźnia, Aleksandra Jastrzębskiego z Rypina.

Akt urodzenia Nr 52/1901.

Tuszyńska Marianna ur. 27.08.1888 r., c. Jana i Józefy z Bibrów — małż. Kopysteckich, zam. w Bieżuniu; w grudniu 1940 r. wysiedlona wraz z mężem — Antonim w Lubelskie, w 1943 r. schwytana podczas powrotu do Bieżunia, osadzona w więzieniu w Sierpcu, a po kilku miesiącach — latem 1944 r. przeniesiona do obozu w Działdowie, gdzie została stracona.

Relacja Marianny Gosik z Bieżunia.

Akt urodzenia Nr 144/1988.

Tuszyński Antoni ur. ok. 1872 r., stolarz zam. w Bieżuniu; w grudniu 1940 r. wysiedlony wraz z żoną Marianną w Lubelskie — dalsze losy jak żony.

Tylicki Bonifacy ur. 5.04.1915 r. we Władysławowie, s. Jana i Tekli z Trzczańskich, krawiec zam. we Władysławowie, żołnierz POZ—AK, a następnie BCH; w grudniu (24?) 1944 r. aresztowany za nielegalną sprzedaż alkoholu (zatrzymano wówczas również Edwarda Nadratowskiego z Semboorza i Stanisławę Adranowicz z Dąbrówek) i osadzony w więzieniu w Sierpcu, gdzie 19.01.1945 r. został rozstrzelany w masowej egzekucji — zwłoki spalono.

Relacje Teofila Smolińskiego z Władysławowa i Czesława Dramińskiego z Dąbrówek.

Akt urodzenia Nr 49/1924.

W

Walencik Jan ur. 20.04.1913 r., s. Piotra i Anieli, rolnik zam. w Sadłowie Parcelach; w sierpniu 1939 r. zmobilizowany do 13 PP w Pułtusku, poległ we wrześniu w rejonie Modlina.

Relacje Sabiny Radzywińskiej i Stanisława Antoszka z Sadłowa Parceli.

Walendowski Antoni ur. 11.01.1904 r. w Bieżuniu, s. Franciszka i Moniki z Pstragowskich, szewc zam. w Bieżuniu; w 1942 r. aresztowany za nielegalny ubój wraz z Czesławem Rosiakiem, Władysławem Sulkowskim i Janem Marcem ze Strzeszewa, wywieziony do obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu, gdzie w grudniu 1942 r. został zamordowany.

Relacje żony — Marianny Rasztemborskiej (secundo voto) z Bieżunia oraz Stanisławy Ratki i Eugeniusza Potorskiego ze Strzeszewa.

Wesołowski Czesław lat ok. 64, ur. w Bieżuniu, s. Huberta i Leokadii, rolnik zam. we Władysławowie; w czerwcu 1942 r. aresztowany za nielegalny ubój i wywieziony na roboty przymusowe do Tylży, poniósł śmierć zasypany ziemią w wykopie (w 1944 r.).

Relacja Teofila Smolińskiego z Władysławowa.

Wieczorek Stanisław ur. 12.05.1915 r. w Maku—Wyknie, s. Władysława i Feliksy ze Stegnerskich, robotnik zam. we Władysławowie; wiosną 1944 r. wywieziony w rejon Królewca na roboty przymusowe; zabity podczas bombardowania pociągu przez radzieckie samoloty w lutym 1945 r.

Relacja Stanisława Orzechowskiego z Bieżunia (naocznego świadka).

Wieczorek Stefan lat ok. 34, s. Władysława i Feliksy ze Stegnerskich, robotnik zamieszkały we Władysławowie; wiosną 1944 r. wywieziony razem z bratem — Stanisławem na przymusowe roboty. Zaginął.

Relacja brata — Ryszarda Wieczorka z Władysławowa.

Wieczorkowski Kazimierz ur. 10.02.1921 r. w Zamościu, gm. Kociszewo, s. Stanisława i Adeli, funkcjonariusz MO na posterunku w Bieżuniu, zam. w Bieżuniu; 3.12.1947 r. zastrzelony na targowicy w Bieżuniu podczas akcji oddziałów NZW i ROAK (razem z nim zginęło pięciu funkcjonariuszy UB i MO z Plutonu Operacyjnego w Sierpcu).

Relacja Stanisława Grędy z Bieżunia.

Kazimierz Wiliński, Zginęli w obronie Polski Ludowej, Ciechanów 1986, s. 243.

Wieluński Czesław ur. 10.03.1923 r., s. Józefa, rolnika z Myślina; 24.09.1942 r. podczas penetracji domów w Myślinie przez patrol żandarmów

uciekł przez okno do rosnącego obok lasu; postrzelony — zmarł w Rościszewie w trakcie transportu do szpitala w Sierpcu.

Relacja Józefa Wieluńskiego i Antoniego Szczybińskiego z Myślina.
Akt urodzenia Nr 141/1939.

Wieluński Józef ur. 24.02.1884 r., s. Jakuba i Marianny z Chądzyńskich, rolnik zam. w Myślinie; 3.02.1945 r. aresztowany przez Rosjan, ponieważ posądzano go o współpracę z Niemcami (nie jest to udokumentowane), zastrzelony w Zamościu k/ Rościszewa podczas transportu do aresztu w Sierpcu (razem z nim zginęła Saturnina Pawłowska).

Relacje Romana Śledzianowskiego i Jana Krzywkowskiego z Myślina.
Akt zgonu Nr 18/1946.

Wieluński Medard lat 24, ur. w Myślinie, s. Franciszka i Marianny z Łużyńskich, rolników z Myślina; 29.10.1944 r. aresztowany podczas oblawy i osadzony w więzieniu w Płocku; 18.01.1945 r. rozstrzelany w masowej egzekucji w lesie brwileńskim i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile. W marcu 1945 r. zwłoki ekshumowano i złożono na cmentarzu w Bieżuniu. Obecnie spoczywają w rodzinnym grobie.

Relacja ojca — Franciszka Wieluńskiego z Myślina.
Akt zgonu Nr 54/1945.

T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 183; R. Juskiewicz, *ibid.*, s. 285.

Wieluński Nicefor ur. 15.03.1929 r. w Myślinie, s. Franciszka i Marianny z Łużyńskich, rolników z Myślina; aresztowany 29.10.1944 r. podczas oblawy i osadzony w więzieniu w Płocku; 18.01.1945 r. rozstrzelany w masowej egzekucji w brwileńskim lesie i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile. W marcu 1945 r. zwłoki ekshumowano, spoczywają w rodzinnym grobie na cmentarzu w Bieżuniu.

Relacja ojca — Franciszka Wieluńskiego z Myślina.
Akt zgonu Nr 55/1945.

T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 183; R. Juskiewicz, *ibid.*, s. 285.

Wieluński Rafał lat 29, s. Franciszka i Marianny z Łużyńskich, rolników z Myślina; 29.10.1944 r. aresztowany podczas oblawy i osadzony w więzieniu w Płocku; 18.01.1945 r. rozstrzelany w masowej egzekucji w brwileńskim lesie i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile. W marcu 1945 r. zwłoki ekshumowano, spoczywają w rodzinnym grobie na cmentarzu w Bieżuniu.

Relacja ojca — Franciszka Wieluńskiego z Myślina.
Akt zgonu Nr 53/1945.

T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 183; R. Juskiewicz, *ibid.*, s. 285.

Więckowski Kazimierz lat 9, s. Józefa i Jadwigi, rolników zam. w Karniszynie; 9.04.1945 r. rozerwany został wybuchem niewypału, którym się bawił.

Relacja ojca — Józefa Więckowskiego z Karniszyna.
Akt zgonu Nr 100/1945.

Więckowski Władysław ur. 11.09.1909 r. w Siemcicach, s. Jana i Ewy z Przyborowskich, rolnik zam. w Sadłowie; w czerwcu 1939 r. powołany do wojska, we wrześniu poległ pod Modlinem.

Relacje Franciszka Jakubczyka i Stanisława Antoszka z Sadłowa.

Witkowski Stanisław ur. 25.04.1909 r. w Zgliczynie Pobodzy, s. Teofila i Konstancji z Rybackich, rolnik zam. w Zgliczynie Pobodzy; 13.04.1943 r. aresztowany za nielegalny ubój i załuczony kijami w areszcie w Sławęcinie przez tamtejszych żandarmów.

Relacje Adama Witkowskiego ze Zgliczyna Pobodzy i Romana Ruteckiego ze Sławęcina.
Akt urodzenia Nr 93/1909.

Witkowski Władysław ur. w 1899 r. w Kocewie, s. Walentego i Mariany, rolnik zam. w Dźwierznie; 10.12.1944 r. schwytyany podczas obławy i osadzony w więzieniu w Płocku; 18.01.1945 r. rozstrzelany w masowej egzekucji w lesie brwileńskim i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile.

Relacje córki — Marianny Nowickiej i Romana Ruteckiego ze Sławęcina.
T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 186; R. Juskiewicz, *ibid.*, s. 285.

Wojdera Amelia z Kożanowskich, ur. 29.01.1896 r., żona okupacyjnego wójta Bieżunia — Fryderyka Wojdery, wyznania ewang.-augsb.; zamordowana w styczniu 1945 r. po zajęciu Bieżunia przez wojska radzieckie.

Relacja syna — W. Wojdery z Miłkowa.
Akt ur. Nr 75/1932 i 69/1925, USC Sierpc.

Wojdera ? (Wojderowa) lat ok. 25, zam. w Bieżuniu, wyznania ewang.-augsb.; zamordowana w styczniu 1945 r. po zajęciu Bieżunia przez oddziały armii radzieckiej.

Wróblewski Kazimierz ur. 17.06.1923 r. w Stanisławowie, s. Kazimierza i Heleny z Dramińskich, rolnik zam. w Stanisławowie, żołnierz AL; 29.10.1944 r. aresztowany podczas obławy i osadzony w więzieniu w Płocku; 19.01.1945 r. rozstrzelany w masowej egzekucji w lesie brwileńskim i pochowany tam w zbiorowej mogile. W marcu 1945 r. zwłoki ekshumowano i złożono we wspólnym grobie na cmentarzu w Bieżuniu.

Relacje Barbary Chyżyńskiej i Felicji Lampkowskiej ze Stanisławowa.
Akt zgonu Nr 61/1945.
T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 184; R. Juskiewicz, *ibid.*, s. 284.

Z

Zajdziński Jan ur. 20.06.1917 r. w Bieżuniu, s. Franciszka i Bronisławy z Zaborowskich, rolnik zam. w Bieżuniu; aresztowany w grudniu 1944 r. za nielegalny handel wódką, osadzony w więzieniu w Sierpcu, rozstrzelany w masowej egzekucji 19.01.1945 r. Pochowany na cmentarzu w Bieżuniu.

Relacje Stanisława Siwakowskiego i Szczepana Łasińskiego z Bieżunia oraz Stefana Zajdzińskiego z Bieżunia.
Akt zgonu Nr 22/1945.

Zajdziński Stanisław ur. 30.12.1898 r. w Bieżuniu, s. Piotra i Katarzyny z Tusińskich, rolnik zam. w Bieżuniu; aresztowany ok. 10.01.1945 r. za nielegalny ubój i sprzedaż wódki, osadzony w więzieniu w Sierpcu, rozstrzelany w masowej egzekucji w dn. 19.01.1945 r. Jest pochowany na cmentarzu w Bieżuniu.

Relacje Stanisława Siwakowskiego, Szczepana Łasińskiego i syna — Stefana Zajdzińskiego z Bieżunia.
Akt zgonu Nr 21/1945.

Zalewska Ludwika ur. w 1874 r., zamieszkała w Bieżuniu; aresztowana w 1941 r. wraz z mężem za ucieczkę z wysiedlenia, wywieziona do obozu w Działdowie, gdzie została rozstrzelana w 1942 r.

Relacje Mieczysława Zalewskiego z Bieżunia i Ignacego Zalewskiego z Żuromina.

Zalewski Franciszek ur. w 1869 r., szewc zam. w Bieżuniu; aresztowany w 1941 r. wraz z żoną — Ludwiką za ucieczkę z wysiedlenia, wywieziony do obozu w Działdowie, gdzie został rozstrzelany w 1942 r.

Relacje Mieczysława Zalewskiego z Bieżunia i Ignacego Zalewskiego z Żuromina.

Zdziemborski Tymoteusz ur. 1.08.1906 r. w Myślinie, s. Mariana i Stanisławy ze Śledzianowskich, rolnik zam. w Myślinie; 29.10.1944 r. aresztowany podczas oblawy i osadzony w więzieniu w Płocku; 19.01.1945 r. rozstrzelany w masowej egzekucji w lesie brwileńskim i pochowany na miejscu w zbiorowej mogile.

Relacja siostry — Kazimiery Bulki z Bieżunia.

Zybert Jan ur. 28.10.1914 r. w Bieżuniu, s. Władysława i Stefanii z Rućkich, szewc zam. w Bieżuniu; brał udział w działaniach wojennych w 1939 roku, dostał się do niemieckiej niewoli i został umieszczony w Stalagu VI G — chorował i zmarł w 1945 r. wkrótce po wyzwoleniu (w miejscowości Lipstadt).

Relacja siostry — Zofii Staniszewskiej.
Fotografia z obozu u ww.

Żulewska Maria ur. w 1922 r. w Sławęcinnie, c. Józefa i Janiny z Miścikowskich, rolników ze Sławęcina; w lipcu (sierpniu) 1944 r. wywieziona na roboty przymusowe do kopania rowów przeciwczołgowych — zaginęła.

Relacja Romana Ruteckiego ze Sławęcina.

Żółtowski Franciszek ur. 14.07.1923 r. w Wilewie Pełkach, s. Jana i Marianny z Pieniaków, rolników zam. w Wilewie Pełkach; w lecie 1944 r. wywieziony przymusowo do kopania okopów; początkowo był w rejonie Sochaczewa, potem na Litwie — zaginął.

Relacje Franciszka Chądzyńskiego z Wilewa Pełk i Romana Ruteckiego ze Sławęcina.

Akt urodzenia Nr 112/1923.



Indeks strat osobowych wg okoliczności i przyczyn

I. Polegli i zaginieni na frontach

- | | |
|--------------------------|-----------------------|
| 1. Jan Boruszewski | z Małocina |
| 2. Jan Bułka | z Myśliña |
| 3. Zygmunt Domeradzki | ze Stawiszyna—Zwalewa |
| 4. Władysław Dzbański | z Bieżunia |
| 5. Władysław Dzwonkowski | z Sadłowa |
| 6. Andrzej Florczak | z Bieżunia |
| 7. Jan Grodecki | z Władysławowa |
| 8. Mieczysław Jaworski | z Bieżunia |
| 9. Henryk Kocięcki | z Wielunia |
| 10. Władysław Kowalczyk | ze Zgliczyna—Pobodzy |
| 11. Waclaw Krajnik | z Bieżunia |
| 12. Jan Kubiński | z Karniszyna Parceli |
| 13. Stefan Osmański | z Myśliña |
| 14. Edmund Przybyszewski | z Bieżunia |
| 15. Józef Ptaszek | z Sadłowa |
| 16. Władysław Rutkowski | z Adamowa |
| 17. Józef Stępkowski | z Bieżunia |
| 18. Jan Walencik | z Sadłowa Parceli |
| 19. Władysław Więckowski | z Sadłowa |

II. Zamordowani w obozach i więzieniach podczas wojny

- | | | |
|--------------------------|---------------------------|--------------------|
| 1. Stanisława Adranowicz | z Dąbrówek | Sierpc — więzienie |
| 2. Konstanty Aptewicz | z Bieżunia | Mauthausen-Gusen |
| 3. Stanisław Aptewicz | z Bieżunia | Działdowo |
| 4. Władysław Chmielewski | z Maka—Wykna | Działdowo |
| 5. Karol Dokuczyc | z Bieżunia | Starobielsk |
| 6. Pelagia Dymotteo | z Bieżunia | Sierpc — więzienie |
| 7. Wiktor Figurski | z Małocina | Stutthof |
| 8. Jan Gałgas | z Trzask | Królewiec — więz. |
| 9. Stanisław Gałgas | ze Stawiszyna
—Zwalewa | Stalag VI G |

10. Heliodor Grzeškiewicz	z Bieżunia	Sierpc — więzienie
11. Stefania Jędrzejewska	z Bieżunia	Sierpc — więzienie
12. Stanisław Klonowski	z Bieżunia	Mauthausen
13. Eugeniusz Kobyzew	z Karolewa	Buchenwald
14. Józef Kogowski	z Bieżunia	Buchenwald
15. Józef Kołodziejski	z Adamowa	Królewiec — więz.
16. Alfred Koprowicz	ze Stawiszyna—Ł.	Stutthof
17. Stefan Kowalewski	z Dźwierzna	Stutthof
18. Tadeusz Kozłowski	z Gołuszyna	Mauthausen
19. Ignacy Kwiatkowski	z Bieżunia	Ostaszków
20. Stanisław Lejman	z Bieżunia	Dachau
21. Stefania Lemańska	z Bieżunia	Stutthof
22. Edward Mackiewicz	z Kobylej Łąki	Dachau
23. Stanisława Majewska	z Bieżunia	Działdowo
24. Eugenia Małachowska	z Myślińna	Sierpc — więzienie
25. Jan Marzec	ze Strzeszewa	Oświęcim
26. Roman Mączewski	z Bieżunia	Oświęcim
27. Wiktor Miłek	z Sadłowa —Parceli	Stutthof
28. Edward Nadratowski	z Semborza	Sierpc — więzienie
29. Ignacy Oleksiak	z Bieżunia	Działdowo
30. Czesław Osmański	z Bieżunia	Buchenwald
31. Franciszek Ozimkiewicz	z Myślińna	Królewiec — więz.
32. Eugeniusz Romański	z Bieżunia	Płock — więzienie
33. Czesław Rosiak	ze Strzeszewa	Oświęcim
34. Mieczysław Rólka	z Myślińna	Królewiec — więz.
35. Czesława Rutecka	ze Zgliczyna —Pob.	Oświęcim?
36. Apolinary Rutecki	ze Zgliczyna —Pob.	Mauthausen
37. Stefan Rutecki	ze Zgliczyna —Pob.	Oświęcim
38. Hieronim Sawczenko	z Bieżunia	Działdowo
39. Kazimierz Sawicki	z Trzask	Buchenwald
40. Władysław Sulkowski	ze Strzeszewa	Oświęcim
41. Piotr Suszek	z Bieżunia	Ostaszków
42. Marianna Tuszyńska	z Bieżunia	Działdowo
43. Antoni Tuszyński	z Bieżunia	Działdowo
44. Bonifacy Tylicki	z Władysławowa	Sierpc — więzienie
45. Antoni Walendowski	z Bieżunia	Oświęcim
46. Jan Zajdziński	z Bieżunia	Sierpc — więzienie
47. Stanisław Zajdziński	z Bieżunia	Sierpc — więzienie

48. Ludwika Zalewska	z Bieżunia	Działdowo
49. Franciszek Zalewski	z Bieżunia	Działdowo
50. Józef Kuźniewski	z Bieżunia	Mauthausen—Gusen

III. Straceni w egzekucjach w Rościszewie, na sierpeckiej szosie i w Brwilnie

1. Stanisław Bieniewski	z Bieżunia	Rościszewo
2. Wacław Bońkowski	z Myślińna	Brwilno
3. Bolesław Bukowski	z Myślińna	Brwilno
4. Wacław Bukowski	z Siedlisk	Brwilno
5. Józef Bułka	z Dźwierzna	Brwilno
6. Zygmunt Bułka	z Dźwierzna	Brwilno
7. Eugeniusz Cecelski	z Kocewa	Brwilno
8. Teofil Cecelski	z Kocewa	Brwilno
9. Zdzisław Chądzyński	z Bielaw Gołuskich	Brwilno
10. Bolesław Chyżyński	ze Stanisławowa	Brwilno
11. Stanisław Cieśliński	z Pozgi	Brwilno
12. Edward Czajkowski	z Bielaw Gołuskich	Brwilno
13. Jan Dobrosielski	z Siedlisk	Brwilno
14. Szczepan Dobrosielski	z Siedlisk	Brwilno
15. Kazimierz Fijałkowski	z Siedlisk	Brwilno
16. Teofil Filarski	z Bieżunia	Brwilno
17. Józef Gołębiowski	z Bieżunia	Rościszewo
18. Kazimierz Grabowski	ze Stawiszyna—Zw.	Brwilno
19. Wacław Grześkiewicz	z Bieżunia	Rościszewo
20. Ksawery Guzowski	z Kocewa	Brwilno
21. Ryszard Karcki	z Bielaw Gołuskich	Brwilno
22. Stanisław Klimek	z Gołuszyna	Brwilno
23. Zygmunt Kołodziejcki	z Bieżunia	Brwilno
24. Stanisław Konwerski	z Bielaw Gołuskich	Brwilno
25. Henryk Kosek	z Bielaw Gołuskich	Brwilno
26. Ireneusz Kowalewski	z Myślińna	Brwilno
27. Mieczysław Kowalewski	z Myślińna	Brwilno
28. Aleksander Krajewski	z Kocewa	Brwilno
29. Józef Kurkiewicz	z Siedlisk	Brwilno
30. Leon Kurkiewicz	z Siedlisk	Brwilno
31. Gabriel Lampkowski	ze Stanisławowa	Brwilno
32. Władysław Lampkowski	ze Stanisławowa	Brwilno

33. Ignacy Lemański	z Bieżunia	Brwilno
34. Mieczysław Liszewski	z Bielaw Gołuskich	Brwilno
35. Tadeusz Liszewski	z Bielaw Gołuskich	Brwilno
36. Władysław Liszewski	z Myślina	Brwilno
37. Czesław Napierski	z Bielaw Gołuskich	Brwilno
38. Piotr Paweł Pawlak	z Bielaw Gołuskich	Brwilno
39. Adam Pawłowski	z Myślina	Brwilno
40. Józef Pawłowski	z Myślina	Brwilno
41. Tadeusz Pawłowski	z Myślina	Brwilno
42. Stanisław Perłowski	z Myślina	Brwilno
43. Jerzy Peszyński	z Bielaw Gołuskich	Brwilno
44. Kazimierz Peszyński	z Bielaw Gołuskich	Brwilno
45. Stanisław Prątnicki	z Siedlisk	Brwilno
46. Adam Prusak	z Myślina	Brwilno
47. Stanisław Prusak	z Myślina	Brwilno
48. Roman Pypka	z Kobylej Łąki	szosa sierpecka
49. Henryk Radecki	ze Stanisławowa	Brwilno
50. Franciszek Romański	z Bieżunia	szosa sierpecka
51. Kazimierz Rosiak	z Myślina	Brwilno
52. Hieronim Rosmanowski	z Myślina	Brwilno
53. Józef Rutkowski	z Bielaw Gołuskich	Brwilno
54. Czesław Rymer	z Myślina	Brwilno
55. Mieczysław Rymer	z Myślina	Brwilno
56. Kazimierz Słodowski	z Myślina	Brwilno
57. Wincenty Staszewski	z Dąbrówek	Brwilno
58. Onufry Strzelecki	z Myślina	Brwilno
59. Antoni Szczybiński	z Myślina	Brwilno
60. Stanisław Tomporowski	z Siedlisk	Brwilno
61. Medard Wieluński	z Myślina	Brwilno
62. Nicefor Wieluński	z Myślina	Brwilno
63. Rafał Wieluński	z Myślina	Brwilno
64. Władysław Witkowski	z Dźwierzna	Brwilno
65. Kazimierz Wróblewski	ze Stanisławowa	Brwilno
66. Tymoteusz Zdziemborski	z Myślina	Brwilno

IV. Zabici i zaginieni w różnych innych okolicznościach

- | | |
|----------------------------------|-----------------------|
| 1. Ryszard Boros | z Bieżunia |
| 2. Piotr Borowski | z Władysławowa |
| 3. Andrzej Brożyna | z Dąbrówek |
| 4. Hieronim Bulkowski | z Dąbrówek |
| 5. Zdzisław Bułka | z Myślina |
| 6. Franciszek Chmielewski | z Maka—Wykna |
| 7. Franciszek Ciesiński | z Sadłowa |
| 8. Jan Czyżyk | z Karniszyna |
| 9. Jan Dąbrowski | z Maka—Wykna |
| 10. Zygmunt Dobies | z Dąbrówek |
| 11. Jan Dobrosielski | z Adamowa |
| 12. Antoni Figurski | z Małocina |
| 13. Henryk Gajkowski | z Bielaw Gołuskich |
| 14. Kazimierz Gałgas | z Bieżunia |
| 15. Jan Gruszewski | z Kobylej Łąki |
| 16. Władysław Jastrzębski | z Władysławowa |
| 17. Bolesław Kaniecki | z Karniszyna |
| 18. Sabin Kołodziejcki | z Kobylej Łąki |
| 19. Marianna Konwerska | z Maka—Wykna |
| 20. Wincenty Konwerski | z Maka—Wykna |
| 21. Marianna Koprowska | z Kobylej Łąki |
| 22. Stanisław Krajnik | z Bieżunia |
| 23. Adam Krzesiński | z Myślina |
| 24. Czesław Krzesiński | z Myślina |
| 25. Zenobiusz Krzesiński | z Myślina |
| 26. Józef Kubiński | z Małocina |
| 27. Józef Kubiński s. Władysława | z Bieżunia |
| 28. Józef Kubiński s. Antoniego | z Karniszyna Parceli |
| 29. Stanisław Kubiński | z Karniszyna Parceli |
| 30. Henryk Lejman | z Bieżunia |
| 31. Antoni Lewandowski | z Myślina |
| 32. Halina Majer | z Trzask |
| 33. Henryk Majewski | z Bieżunia |
| 34. Bolesław Mutryn | z Dąbrówek |
| 35. Stefan Pomianowski | ze Stawiszyna Łazisk |
| 36. Bolesław Rozpierski | z Maka |
| 37. Tekla Sadowska | z Myślina |
| 38. Władysław Sadowski | z Myślina |
| 39. Antoni Sobczyński | ze Stawiszyna—Zwalewa |

40. Jan Stankiewicz	z Kocewa
41. Stefan Strach	ze Stawiszyna—Zwalewa
42. Franciszek Szalkowski	z Władysławowa
43. Konstanty Świdorski	z Bieżunia
44. Czesław Wesołowski	z Władysławowa
45. Stanisław Wieczorek	z Władysławowa
46. Stefan Wieczorek	z Władysławowa
47. Czesław Wieluński	z Myślińca
48. Stanisław Witkowski	ze Zgliczyna—Pobodzy
49. Jan Zybert	z Bieżunia
50. Maria Żulewska	ze Sławęcina
51. Franciszek Żółtowski	z Wilewa—Pełk
52. Wanda Szymańska	z Bieżunia

V. Zabici i zamordowani po wkroczeniu wojsk sowieckich (18—19.01.1945) i do 1947 r.

1. Faustyn Cecelski	z Kocewa	(zmarł, uprzednio pobity przez Niemców)
2. Eugeniusz Cieszkowski	z Wielunia	
3. Adolf Czepieusz	z Bieżunia	
4. Wilhelmina Czepieusz	z Bieżunia	
5. Antonina Frauc	z Bieżunia	
6. Jan Frauc	z Bieżunia	
7. Julia Gilde	z Bieżunia	
8. Jan Han	z Bieżunia	
9. Apolonia Helke	z Bieżunia	
10. Bernard Helke	z Bieżunia	
11. Ryszard Helke	z Bieżunia	
12. Stanisław Kinalski	z Karniszyna Parceli	
13. Albertyna Kurzrock	z Kobylej Łąki	
14. Erna Kurzrock	z Kobylej Łąki	
15. Edward Kurzrock	z Kobylej Łąki	
16. Eryk Kurzrock	z Kobylej Łąki	
17. Julianna Kurzrock	z Kobylej Łąki	
18. Robert Kurzrock	z Kobylej Łąki	
19. Wanda Kurzrock	z Kobylej Łąki	
20. Amelia Łabędź	z Bieżunia	
21. Leopold Łabędź	z Bieżunia	

- | | |
|-----------------------------|----------------------|
| 22. Alfreda Mey | z Bieżunia |
| 23. Emanuel Mey | z Bieżunia |
| 24. Erna Mey | z Bieżunia |
| 25. Melania Mey | z Bieżunia |
| 26. Wilhelm Mey | z Bieżunia |
| 27. Saturnina Pawłowska | z Myślina |
| 28. Gitla Pesse | z Bieżunia |
| 29. Lajzer Pesse | z Bieżunia |
| 30. Ignacy Polczyński | ze Zgliczyna—Pobodzy |
| 31. Bolesław Przybyłowski | z Kobylej Łąki |
| 32. Waclaw Radzymiński | z Sadłowa Parceli |
| 33. ? Rejzowa | z Bieżunia |
| 34. Wincenty Siwakowski | z Dźwierzna |
| 35. Berta Sommer | z Bieżunia |
| 36. Anna Spekowius | z Bieżunia |
| 37. Henryk Ludwik Spekowius | z Bieżunia |
| 38. Roman Szarblewski | z Bieżunia |
| 39. Franciszek Truszczyński | z Bieżunia |
| 40. Kazimierz Wieczorkowski | z Bieżunia |
| 41. Józef Wieluński | z Myślina |
| 42. Amelia Wojderowa | z Bieżunia |
| 43. ? Wojderowa | z Bieżunia |
| 44. Adam Gadecki | z Bieżunia |

VI. Rozerwani przez niewypały

- | | |
|-------------------------|-----------------------|
| 1. Beniamin Cecelski | z Władysławowa |
| 2. Jan Kosiński | z Bieżunia |
| 3. Sylwester Ostrowski | ze Sławęcina—Marysina |
| 4. Franciszek Sykut | z Sadłowa Parceli |
| 5. Antoni Szemborski | z Władysławowa |
| 6. Kazimierz Więckowski | z Karniszyna |
| 7. Jerzy Jastrzębski | z Władysławowa |

Indeks nazwisk wg miejsca zamieszkania

Adamowo

- | | |
|------------------------|------|
| 1. Ignacy Dobrosielski | IV*) |
| 2. Józef Kołodziejcki | II |
| 3. Władysław Rutkowski | I |

Bielawy Goł.

- | | |
|-------------------------|-----|
| 1. Zdzisław Chądzyński | III |
| 2. Edward Czajkowski | III |
| 3. Henryk Gajkowski | IV |
| 4. Ryszard Karski | III |
| 5. Stanisław Konwerski | III |
| 6. Henryk Kosek | III |
| 7. Mieczysław Liszewski | III |
| 8. Tadeusz Liszewski | III |
| 9. Czesław Napierski | III |
| 10. Piotr Pawlak | III |
| 11. Jerzy Peszyński | III |
| 12. Kazimierz Peszyński | III |
| 13. Józef Rutkowski | III |

Biezuń

- | | |
|-------------------------|-----|
| 1. Konstanty Aptewicz | II |
| 2. Stanisław Aptewicz | II |
| 3. Stanisław Bieniewski | III |
| 4. Ryszard Boros | IV |

*) Cyfry rzymskie oznaczają:

- I — poległ na froncie
- II — zamordowany w obozie lub więzieniu
- III — stracony w egzekucji masowej
- IV — stracił życie w innych okolicznościach lub zaginął
- V — zabity po wkroczeniu wojsk sowieckich (do 1947 r.)
- VI — rozerwany przez niewypały

5. Adolf Czepieusz	V
6. Wilhelmina Czepieusz	V
7. Karol Dokuczyc	II
8. Pelagia Dymottee	II
9. Władysław Dzbański	I
10. Teofil Filarski	III
11. Andrzej Florczak	I
12. Antonina Frauc	V
13. Jan Frauc	V
14. Adam Gadecki	VI
15. Kazimierz Gałgas	IV
16. Julia Gilde	V
17. Józef Gołębiowski	III
18. Heliodor Grzeškiewicz	II
19. Waclaw Grzeškiewicz	III
20. Jan Han	V
21. Apolonia Helke	V
22. Bernard Helke	V
23. Ryszard Helke	V
24. Mieczysław Jaworski	I
25. Stefania Jędrzejewska	II
26. Stanisław Klonowski	II
27. Józef Kogowski	II
28. Zygmunt Kołodziejcki	III
29. Jan Kosiński	VI
30. Stanisław Krajnik	II
31. Waclaw Krajnik	I
32. Józef Kubiński s. Władysława	IV
33. Ignacy Kwiatkowski	II
34. Józef Kuźniewski	II
35. Henryk Lejman	IV
36. Stanisław Lejman	II
37. Stefania Lemańska	II
38. Ignacy Lemański	III
39. Amelia Łabędź	V
40. Leopold Łabędź	V
41. Henryk Majewski	IV
42. Stanisława Majewska	II
43. Roman Mączewski	II
44. Alfreda Mey	V
45. Emanuel Mey	V
46. Erna Mey	V

47. Melania Mey	V
48. Wilhelm Mey	V
49. Ignacy Oleksiak	II
50. Czesław Osmański	II
51. Edmund Przybyszewski	I
52. Gitla Pesse	V
53. Lajzer Pesse	V
54. ? Reisowa	V
55. Eugeniusz Romański	II
56. Franciszek Romański	III
57. Hieronim Sawczenko	II
58. Berta Sommer	V
59. Anna Spekowiuz	V
60. Henryk Ludwik Spekowiuz	V
61. Józef Stępkowski	I
62. Piotr Suszek	II
63. Roman Szarblewski	V
64. Wanda Szymańska	IV
65. Konstanty Świdorski	IV
66. Franciszek Truszczyński	V
67. Marianna Tuszyńska	II
68. Antoni Tuszyński	II
69. Antoni Walendowski	II
70. Kazimierz Wieczorkowski	V
71. Amelia Wojdera	V
72. ? Wojderowa	V
73. Jan Zajdziński	II
74. Stanisław Zajdziński	II
75. Ludwika Zalewska	II
76. Franciszek Zalewski	II
77. Jan Zybert	IV

Dąbrówki

1. Stanisław Adranowicz	II
2. Andrzej Brożyna	IV
3. Hieronim Bulkowski	IV
4. Zygmunt Dobies	IV
5. Bolesław Mutryn	IV
6. Wincenty Staszewski	III

Dźwierzno

- | | |
|------------------------|-----|
| 1. Józef Bułka | III |
| 2. Zygmunt Bułka | III |
| 3. Stefan Kowalewski | II |
| 4. Wincenty Siwakowski | V |
| 5. Władysław Witkowski | III |

Gołuszyn

- | | |
|----------------------|-----|
| 1. Stanisław Klimek | III |
| 2. Tadeusz Kozłowski | II |

Karniszyn

- | | |
|-------------------------|----|
| 1. Jan Czyżyk | IV |
| 2. Bolesław Kaniecki | IV |
| 3. Kazimierz Więckowski | VI |

Karniszyn—Parcele

- | | |
|--------------------------------|----|
| 1. Stanisław Kinałski | V |
| 2. Jan Kubiński | I |
| 3. Józef Kubiński s. Antoniego | IV |
| 4. Stanisław Kubiński | V |

Karolewo

- | | |
|----------------------|----|
| 1. Eugeniusz Kobyzew | II |
|----------------------|----|

Kobyła Łąka

1. Jan Gruszewski	IV
2. Sabin Kołodziejcki	IV
3. Marianna Koprowska	IV
4. Albertyna Kurzrock	V
5. Erna Kurzrock	V
6. Edward Kurzrock	V
7. Eryk Kurzrock	V
8. Julianna Kurzrock	V
9. Robert Kurzrock	V
10. Wanda Kurzrock	V
11. Edward Mackiewicz	II
12. Bolesław Przybyłowski	V
13. Roman Pypka	III

Kocewo

1. Eugeniusz Cecelski	III
2. Faustyn Cecelski	V
3. Teofil Cecelski	III
4. Ksawery Guzowski	III
5. Aleksander Krajewski	III
6. Jan Stankiewicz	IV

Mak

1. Franciszek Chmielewski	IV
2. Władysław Chmielewski	II
3. Jan Dąbrowski	IV
4. Maria Konwerska	IV
5. Walenty Konwerski	IV
6. Bolesław Rozpierski	IV

Małocin

- | | |
|--------------------|----|
| 1. Jan Boruszewski | I |
| 2. Antoni Figurski | IV |
| 3. Wiktor Figurski | II |
| 4. Józef Kubiński | IV |

Myślin

- | | |
|----------------------------|-----|
| 1. Waclaw Bońkowski | III |
| 2. Bolesław Bukowski | III |
| 3. Jan Bułka | I |
| 4. Zdzisław Bułka | IV |
| 5. Ireneusz Kowalewski | III |
| 6. Mieczysław Kowalewski | III |
| 7. Adam Krześciński | IV |
| 8. Czesław Krześciński | IV |
| 9. Zenobiusz Krześciński | IV |
| 10. Antoni Lewandowski | IV |
| 11. Władysław Liszewski | III |
| 12. Eugenia Małachowska | II |
| 13. Stefan Osmański | I |
| 14. Franciszek Ozimkiewicz | II |
| 15. Saturnina Pawłowska | V |
| 16. Adam Pawłowski | III |
| 17. Józef Pawłowski | III |
| 18. Tadeusz Pawłowski | III |
| 19. Stanisław Perłowski | III |
| 20. Adam Prusak | III |
| 21. Stanisław Prusak | III |
| 22. Kazimierz Rosiak | III |
| 23. Hieronim Rosmanowski | III |
| 24. Mieczysław Rólka | II |
| 25. Czesław Rymer | III |
| 26. Mieczysław Rymer | III |
| 27. Tekla Sadowska | IV |
| 28. Władysław Sadowski | IV |
| 29. Kazimierz Słodowski | III |
| 30. Onufry Strzelecki | III |
| 31. Antoni Szczybiński | III |
| 32. Czesław Wieluński | IV |

33. Józef Wieluński	V
34. Medard Wieluński	III
35. Nicefor Wieluński	III
36. Rafał Wieluński	III
37. Tymoteusz Zdziemborski	III

Pozga

1. Stanisław Cieśliński	III
-------------------------	-----

Sadłowo

1. Franciszek Ciesiński	IV
2. Władysław Dzwonkowski	I
3. Józef Ptaszek	I
4. Władysław Więckowski	I

Sadłowo Parcele

1. Wiktor Mitek	II
2. Wacław Radzyمیński	V
3. Franciszek Sykut	VI
4. Jan Walencik	I

Semborz

1. Edward Nadratowski	II
-----------------------	----

Siedliska

1. Wacław Bukowski	III
2. Jan Dobrosielski s. Henryka	III
3. Szczepan Dobrosielski	III
4. Kazimierz Fijałkowski	III
5. Józef Kurkiewicz	III
6. Leon Kurkiewicz	III
7. Stanisław Prątnicki	III
8. Stanisław Tomporowski	III

Sławęcín

- | | |
|------------------------|----|
| 1. Sylwester Ostrowski | VI |
| 2. Stanisław Witkowski | IV |
| 3. Maria Żulewska | IV |

Stanisławowo

- | | |
|-------------------------|-----|
| 1. Bolesław Chyżyński | III |
| 2. Gabriel Lampkowski | III |
| 3. Władysław Lampkowski | III |
| 4. Henryk Radecki | III |
| 5. Kazimierz Wróblewski | III |

Stawiszyn—Łaz.

- | | |
|-----------------------|----|
| 1. Alfred Koprowicz | II |
| 2. Stefan Pomianowski | IV |

Stawiszyn—Zwał.

- | | |
|------------------------|-----|
| 1. Zygmunt Domeradzki | I |
| 2. Stanisław Gałgas | II |
| 3. Kazimierz Grabowski | III |
| 4. Antoni Sobczyński | IV |
| 5. Stefan Strach | IV |

Strzeszewo

- | | |
|------------------------|----|
| 1. Jan Marzec | II |
| 2. Czesław Rosiak | II |
| 3. Władysław Sulkowski | II |

Trzaski

- | | |
|----------------------|----|
| 1. Jan Gałgas | II |
| 2. Halina Majer | IV |
| 3. Kazimierz Sawicki | II |

Wieluń

- | | |
|--------------------------|---|
| 1. Eugeniusz Cieszkowski | V |
| 2. Henryk Kocięcki | I |

Wilewo—Pełki

- | | |
|-------------------------|----|
| 1. Franciszek Żółtowski | IV |
|-------------------------|----|

Władysławowo

- | | |
|--------------------------|----|
| 1. Piotr Borowski | IV |
| 2. Beniamin Cecelski | VI |
| 3. Jan Grodecki | I |
| 4. Jerzy Jastrzębski | VI |
| 5. Władysław Jastrzębski | IV |
| 6. Franciszek Szałkowski | IV |
| 7. Antoni Szemborski | VI |
| 8. Bonifacy Tylicki | II |
| 9. Czesław Wesołowski | IV |
| 10. Stanisław Wieczorek | IV |
| 11. Stefan Wieczorek | IV |

Zgliczyn—Pobodzy

- | | |
|------------------------|----|
| 1. Władysław Kowalczyk | I |
| 2. Apoloniusz Rutecki | II |
| 3. Stefan Rutecki | II |
| 4. Czesława Rutecka | II |
| 5. Ignacy Polczyński | V |

Indeks bieżuńskich Żydów zamordowanych wraz z rodzinami podczas drugiej wojny światowej*)

1. Afrota Abraham
2. Arfer Auszel
3. Arfer Jakub
4. Auzelewicz Mordehaj
5. Beldak Abraham
6. Beldak Icchak
7. Berger Fajga Debora
8. Binenfeld Bencyjon
9. Blachman Ehezer
10. Blachman Mosze
11. Bluman Israel
12. Bluman Mosze
13. Bohm Abraham
14. Braina Adela Estara
15. Brane Józef
16. Brane Szlomo
17. Bresler Nuta
18. Brohn Aharon
19. Brona Abraham
20. Brona Eliahu
21. Brona Eliahu Abraham
22. Buchman Bunim
23. Buchman Wolf
24. Chil Abraham
25. Chil Benjamin
26. Chil Dawid
27. Chil Mosze Ber
28. Danielewicz Abraham
29. Dobroszkłanka Azwiel
30. Dobroszkłanka Józef
31. Domb Jehuda
32. Domb Józef
33. Dydakow Józef
34. Dymkowska Estera Roza
35. Dymkowski Ajzyk
36. Dymkowski Chaim
37. Dymkowski Jakow s. Chaima**)
38. Dymkowski Jakub
39. Dymkowski Józef
40. Dymkowski Lajb
41. Dymkowski Mosze
42. Dymkowski Mosze Aharon
43. Dymkowski Szmuel
44. Działdów Elimeleh
45. Feldhajm Menachem
46. Feldhajm Rosa
47. Finkielsztajn Nissan (Lifszyc)
48. Fliderbaum Szaul
49. Fridlinder Eliezer
50. Fuks (Krotoszyński) Motel
51. Gerlic Abraham
52. Gerlic Jehiel
53. Gerlic Michał
54. Gerlic Rafael
55. Goldberg Auszel
56. Goldrajch Jehuda Lajb
57. Gortat Haim Lipman
58. Gortat Israel
59. Gortat Meir
60. Groswird Becalel
61. Groswird Dawid Fajwel
62. Granat Abraham
63. Gruda Abraham
64. Gruda Dawid
65. Gruda Szmuel Icchak
66. Grzebieniarz Abraham
67. Grzebieniarz Abraham s. Sary
68. Grzebieniarz Alter s. Abrahama
69. Grzebieniarz Eliahu s. Mosze
70. Grzebieniarz Haim s. Hany

*) Sefer ha'zikkaron le'kedoszej, Tel—Aviv, sivan, 5716 (1956 r.) s. 4, 5, 6.

**) bez rodziny

- | | |
|----------------------------------|---------------------------------------|
| 71. Grzebieniarz Hana | 112. Koplowicz Mosze |
| 72. Grzebieniarz Hirsz Lajb | 113. Koplowicz Motel |
| 73. Grzebieniarz Jakow | 114. Krotoszyński Metiahu |
| 74. Grzebieniarz Jakow s. Hany | 115. Lerer Alter |
| 75. Grzebieniarz Lipman | 116. Lewi Hinda Bluma |
| 76. Grzebieniarz Melech s. Abr. | 117. Lewi Neha *) |
| 77. Grzebieniarz Mordechaj s.Li. | 118. Lewi Nehama *) |
| 78. Grzebieniarz Ruben s.Mosze | 119. Lewin Efrajm Fiszel |
| 79. Grzebieniarz Zelig s. Mosze | 120. Lewinson Jehuda Laib |
| 80. Harfa Hinda | 121. Lewinson Mosze |
| 81. Hercberg Debora | 122. Lewinson Pinchas Eliahu |
| 82. Hercberg Ester Ruchel | 123. Lewinson Sehak |
| 83. Hercberg Herke | 124. Lewinson Szmuel Noah |
| 84. Hercberg Lea | 125. Lwekowicz Jakow Laib |
| 85. Hercberg Rojza | 126. Lichtensztajn Jackiel—Meir |
| 86. Hercberg Symcha—Buem | 127. Lifszyc Bracha |
| 87. Hohman Jekiel Meir | 128. Lipszyc Abraham |
| 88. Hofman Haja Sara | 129. Lipszyc Abraham Eliezer |
| 89. Hofman Ichak | 130. Lipszyc Hinda |
| 90. Hofman Jana | 131. Lipszyc Lajb |
| 91. Hofman Ruben Szmuel | 132. Lipszyc Lea *) |
| 92. Hubke Israel | 133. Lipszyc Mosze Abraham |
| 93. Hutnik Abraham | 134. Lipszyc Nachum |
| 94. Jachimowicz Józef | 135. Lipszyc Ruben |
| 95. Jachimowicz Józef (2) | 136. Lipszyc Zelig |
| 96. Johupa Abraham | 137. Lisowiecki Benjamin |
| 97. Kahane Henoch | 138. Lisowiecki Lajb Eliezer |
| 98. Kahane Mosze | 139. Malowańczyk Jakow |
| 99. Kajnman Henoch | 140. Margulies Heniek |
| 100. Kalman Libl | 141. Margulies Piuhas |
| 101. Kanet Chaim Fiszl | 142. Margulies Szmuel |
| 102. Kaplan Israel | 143. Marwil Benjamin |
| 103. Karmel Jechez Kiel | 144. Marwil Hersz |
| 104. Karmel Mendel | 145. Marwil Jakow |
| 105. Karniszyn Chaim Mendel | 146. Marwil Szmuel Szyja s. Hersza *) |
| 106. Kempner Mosze Józef | 147. Miliwiak Wolf |
| 107. Kilani Józef | 148. Mitelsbach Josef Pesach |
| 108. Kirszenbaum Szaul? Haim | 149. Mitelsbach Szymson |
| 109. Kleczewski Meir | 150. Mławiak Jakow Mosze |
| 110. Kociulak Fajwl | 151. Mondera Chaim Ichak |
| 111. Kohn Jakow | 152. Nadolnik Rafael |

*) bez rodziny

- | | |
|--------------------------------|-------------------------------|
| 153. Nadolnik Sara | 177. Rozenberg Eliahu |
| 154. Nagi Cadok | 178. Rozenberg Szlomo |
| 155. Nagi Lajb | 179. Rozensztajn Lipman |
| 156. Nutkiewicz Szmuel | 180. Rozensztajn Mordechaj *) |
| 157. Pacmanter Aszer | 181. Rubin Ben—Cyjon |
| 158. Paul Ruben | 182. Rubinsztajn Icchak |
| 159. Perl Jakow Jehoszua | 183. Rubinsztajn Mosze Lajb |
| 160. Perl Jakow Szyja | 184. Stal Abraham |
| 161. Perl Muter Dawid | 185. Stawicki Josef |
| 162. Pesse Jakow | 186. Szajnok Israel |
| 163. Pesse Eliezer | 187. Szajnok Jehuda Lajb |
| 164. Podziemski Jakow | 188. Szostak Jechel |
| 165. Poznański Mosze | 189. Szostak Lajb |
| 166. Prochownik Lajzer | 190. Szperling Hana |
| 167. Ragensztajn Icchak | 191. Sztrom Becalel |
| 168. Rajcik Mosze (Liwszyc) | 192. Turkiewicz Ita |
| 169. Rapacki Eliezer | 193. Wajsmal Szmuel Lajzyk |
| 170. Rapacki Jechiel Meir | 194. Wajsmal Zalman |
| 171. Rokietnica Szymon | 195. Warszawiak Raca |
| 172. Rotszylid Mojzesz (rabin) | 196. Wolman Izrael |
| 173. Rozen Abraham | 197. Wolman Meir |
| 174. Rozen Icchak Mordechaj | 198. Wroclawski Mosze |
| 175. Rozen Meir | 199. Zieleniewski Mosze |
| 176. Rozen Mosze | 200. Żabicki Nachman |

*) bez rodziny

Egzekucja w Rościszewie

Wiosną i latem 1942 r. Gestapo przeprowadziło szeroko zakrojoną akcję aresztowań żołnierzy POZ i ZWZ—AK w powiecie sierpeckim, plockim i płońskim. Akcja była dokładnie opracowana w wyniku działalności szpiegów, a głównie „Włóczęgi” — Franciszka Zielińskiego z Iłowa¹⁾. W powiecie sierpeckim aresztowania miały miejsce głównie 5 maja. Schwytanych osadzono w więzieniu w Płocku. Przesłuchiwało ich bestialsko Gestapo.

18 września 1942 r. trzynastu zmaltretowanych i obojętnych już na wszystko młodych mężczyzn z pow. sierpeckiego, w tym trzech bieżuniaków oraz jedną kobietę pracującą w Płocku przywieziono do Rościszewa i powieszono publicznie.

Szubienicę ustawiono w centrum wsi. Spędzono sołtysów i „delegacje” z miejscowości, z których pochodzili skazańcy. Wyrok odczytano po polsku, po niemiecku i po ukraińsku. Do założenia pętli zmuszono sołtysów. Księdzu nie pozwolono dokonać przysługujących obrzędów. Wszystkich pochowano we wspólnym dole na terenie Rościszewa. Ziemię na mogile kazano udeptać koźmi i splantować tak, żeby miejsca nie można było odróżnić²⁾.

W miejscu kaźni mieszkańcy Rościszewa posadzili dąb. Po wojnie na grobie ustawiono pomnik. Można na nim odczytać wszystkie nazwiska.

1) Ryszard Juszkiewicz, *ibid.*, s. 214—221.

Irena Nowak, Jan Nowak, *Z dziejów Armii Krajowej w Inspektoracie Płocko-Sierpeckim*, Płock 1992, s. 42.

2) Relacje: Stanisława Dąbrowskiego z Bieżunia, Stefana Kowalkowskiego z Maka, Jadwigi Linowskiej i Władysława Linowskiego z Sierpca.

Obława w rejonie Dębska i mord na szosie sierpeckiej

We wsi Dębsk k/ Żuromina ukrywało się dwóch żołnierzy BCH — Franciszek i Eugeniusz Romańscy z Bieżunia oraz kilku Żydów, którzy potajemnie garbowali skóry. 8 lipca 1944 roku od świtu rejon wsi Dębsk i torfowisk, aż po Sadłowo i Małocin, otoczony został przez Niemców.

W pierwszym starciu z Romańskimi, którzy zostali ranni, zastrzelony został żandarm z Żuromina — Wilhelm Wichman. Rozwścieczeni tym żandarmi aresztowali mężczyzn we wsi i tych, którzy pracowali przy torfach — przeszło 100 osób. Najpierw leżeli oni twarzą do ziemi na torfowisku, potem czterdziestu czterech w młodym wieku podwodami przywieziono do Bieżunia. Na rynku, pod ścianą obecnego muzeum, dokonano selekcji. Dziesięciu załadowano na samochód, który odjechał w kierunku Sierpca. Pozostałych ustawiono dziesiątkami i prowadzono pieszo na sierpecką szosę. Trzy kilometry od Bieżunia wszyscy, których zabrano samochodem zostali zastrzeleni w nieznanach okolicznościach. Kiedy następnych trzydziestu czterech zbliżyło się do trupów, kazano im paść na szosę i wybrano spośród nich dziesięciu. Prowadzono ich w kierunku miejsca kaźni. Po drodze żandarmi starali się wymusić wydanie tych, którzy ukrywali Żydów i Romańskich oraz garbowali skóry. W pewnym momencie pięciu zaczęło uciekać. Dwóch zastrzelono, trzech, w tym dwóch ranionych, uszło z życiem. Leżący na szosie ocaleli, gdyż nadjechał od strony Sierpca samochód osobowy, z którego wysiedli jacyś dostojnicy i zakazali dalszej egzekucji. Jeszcze wcześniej nadjechał przypadkowo siedemnastoletni chłopiec z Kobyłej Łąki — Roman Pypka. Kiedy zobaczył dwanaście krwawych trupów, zaczął uciekać i został zastrzelony.

Drabiniaste wozy załadowane zwłokami, ociekające krwią przejechały przez Biezuń. Wszystkich złożono w zakrystii. W następnych dniach ciała wrzucono do wspólnego dołu w końcu cmentarza na niepoświęconej ziemi, w prawo od niemiecko-rosyjskiego cmentarzyka z pierwszej wojny światowej. Było to po południu, wśród ulewnego deszczu, w eskorcie bieżuńskich Volksdeutschów. Ludność polska miała w tym czasie zakaz opuszczania domostw.

Po wojnie ciała pochowano przy głównej alei i ustawiono rząd trzynastu krzyży zaopatrzonych w tabliczki z nazwiskami.

Dwóch, z trzech Żydów — garbarzy: Bluma, „Ułana” i Blachmana ujęto. Losów ich można się domyśleć¹⁾.

1) Relacje: Jana Bartnikowskiego z Bieżunia, Władysława Przybyłka z Dębska (jeden z postrzelonych), Jana Zimolzaka ze Stawiszyna, Kazimierza Bieniewskiego z Bieżunia. Tadeusz Fijałkowski, *ibid.*, s. 32.

Oblawa w dniu 29 października 1944 roku

O świcie, Niemcy wielkimi siłami kilku tysięcy żołnierzy Jagdkommando, SA-manów, żandarmerii i Gestapo, posługując się wieloma samochodami, samolotem obserwacyjnym, pontonami i łodziami urządzili olbrzymią oblawę. Obejmowała ona wioski: Kocewo, Myślin, Dźwierzno, Bielawy Gołuskie, Gołuszyn i Borki, Sitarz, Karolewo, Stanisławowo, Siedliska, Dąbrówki, Władysławowo. Oblawa miała na celu zlikwidowanie radzieckich grup dywersyjno-zwiadowczych i współpracujących z nimi żołnierzy BCH i AL. Od lipca 1944 roku w wymienionym rejonie działał oddział radziecki majora gwardii „Smirnowa” — Genadija Bratczikowa oraz grupa łączności „Piotrowicza”. Partyzantów radzieckich, ani współpracujących z nimi żołnierzy polskiego podziemia nie ujęto. Poprzedniego dnia zostali oni uprzedzeni przez wywiad BCH. Aresztowano natomiast w ramach represji pięćdziesięciu pięciu młodych mężczyzn i jedną kobietę. Najbardziej ucierpiał Myślin, z którego zabrano 21 osób oraz Bielawy Gołuskie, gdzie aresztowano 12 osób.

Wszystkich osadzono w plockim więzieniu. Poddano ich torturom celem wymuszenia zeznań o lokalizacji kryjówek partyzantów. Cztery osoby zostały jednak zwolnione: Bolesław i Wacław Sieradzcy ze Stanisławowa, wskutek wstawiennictwa Niemca z Bieżunia — Rata, z którym utrzymywali stosunki handlowe; Genowefa Małachowska i Faustyn Cecelski. Ten ostatni był tak zbity, że po kilku miesiącach zmarł. Pozostałych rozstrzelano w lesie brwileńskim koło Płocka w masowej egzekucji dwustu dwóch więźniów plockiego więzienia. Zbrodnia ta miała miejsce 18-go i 19-go stycznia 1945 roku, w przeddzień wkroczenia wojsk radzieckich.

Egzekucja odbyła się w większości strzałami w tył głowy. Wszystkich zakopano we wspólnym dole. Byli ułożeni warstwami i obficie przesypani wapnem.

W marcu 1945 roku przeprowadzono ekshumację. Rodziny zabierały zwłoki, które udało się rozpoznać. Byli tam również rozstrzelani w tych samych dniach więźniowie schwytni w Myślinie 4-go, 9-go i 10-go grudnia 1944 r. 42 ciała pochowano we wspólnym grobie na cmentarzu w Bieżuniu, 7 — w grobach rodzinnych. Czternastu nierozpoznanych pozostało we wspólnej mogile w lesie brwileńskim¹⁾.

1) R. Juskiewicz, *ibid.*, s. 284, 285.

T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 183, 184, 33, 243.

Relacje: Wacława Pawłaka z Gołuszyna, Bronisława i Janiny Lubaszewskich ze Sławęcina, Franciszka Ulanowskiego z Myślina Czubatki, Janiny Gradowskiej z Myślina, Kazimierza Czarneckiego ze Stanisławowa, Mariana Przedpełskiego z Warszawy oraz wielu innych, których nazwiska umieszczone zostały przy hasłach.

Oblawa w dniu 10 grudnia 1944 roku

10 grudnia 1944 roku podobnymi siłami jak 29 października, składającymi się w przewadze z Własowców i Jagdkommando, Niemcy przeprowadzili oblawę otaczając myślińskie bagna i najbliższą okolicę. Oblawa była skierowana na ściśle określony rejon, bowiem szpiedzy wskazali miejsce postoju radzieckich żołnierzy z grupy mjr. „Smirnowa”.

Jest kilka zbliżonych wersji dotyczących wykrycia kryjówek. Podajemy najbardziej wiarygodną. W początku grudnia 1944 r. pojawiły się w Kocewie, a następnie w Myślinie dwie dziewczyny rosyjskojęzyczne, które podawały się za łączniczki radzieckie. Żołnierze z BCH przekazali je majorowi „Smirnowowi”, który łącznie z kpt. (może porucznikiem?) „Piotrowiczem” przeprowadził przesłuchanie. Wnioski nie były zgodne. „Piotrowicz” uważał, że są to niemieccy szpiedzy¹⁾ i chciał je rozstrzelać. „Smirnow” uważał, że to prawdziwe radzieckie łączniczki i zabrał je do swoich kryjówek. Po kilku dniach we wsi była zabawa zakrapiana obficie bimbrem, w której wziął udział mjr. „Smirnow” z „łączniczkami”. Kiedy wrócili do kryjówki w stogu i major zasnął — Ukrainki poszły do Bieżunia i zawiadomiły Gestapo o miejscu zakwaterowania radzieckiego oddziału. Oblawa była całkowitym zaskoczeniem. Żołnierze radzieccy bronili się rozpaczliwie. Osaczony i ranny „Smirnow” zastrzelił się, stogi spłonęły, ciężko ranny kapitan zmarł w Bieżuniu. Schwytano natomiast porucznika i odwieziono do Gestapo w Płocku.

Aresztowano również trzech mężczyzn z Dźwierzna, czterech z Myślina i jedną kobietę. Wśród nich było dwóch żołnierzy AL. Wszystkich wywieziono do więzienia w Płocku. Tam przesłuchiwało ich Gestapo. Zwolniono trzy osoby: Kazimierza Osmańskiego, Wacława Myślińskiego i jego żonę. Pozostali zostali rozstrzelani 18 stycznia w lesie brwiłeńskim razem ze schwytanymi w oblawie 29 października 1944 r.²⁾

1) Ze specjalnej szkoły szpiegów w Lipnie wypuszczono w teren około 150 przeszkolonych Ukraińców współpracujących z Niemcami. Prawdopodobnie te fałszywe „łączniczki” pochodziły z tamtej grupy.

2) T. Fijałkowski, *ibid.*, s. 185, 186, 314, 315.

Relacje: Kazimierzy Bułczyńskiej z Bieżunia, Stanisławy Strzeleckiej—Lewandowskiej z Myślina oraz jak w Aneksie nr 3.

Uwaga: Większość relacji, na które powołujemy się w Aneksach nr. 1, 2, 3, i 4 można znaleźć w pracy: St. Ilski i J. Siedlecka, „Wspomnienia wojenne mieszkańców gminy Bieżuń i Sławęcín”, maszynopis, 1992 r., Biblioteka Gminna w Bieżuniu. Pozostałe relacje — w zbiorach St. Ilski i J. Siedlecka.

Więzienie w Sierpcu podczas II wojny światowej

Więzienie w Sierpcu utworzyli Niemcy we wrześniu 1939 roku w klasztorze. Było to więzienie sądowe (Gerichtsgefängnis). Więziono w nim mężczyzn i kobiety przed rozprawami w Sądzie Obwodowym w Sierpcu. Byli to Polacy, którzy popełnili przestępstwa zwyczajne, najczęściej przeciwko zarządzeniom władz okupacyjnych, jak: nielegalny ubój, produkcja i sprzedaż wódki, handel żywnością i towarami przydzielanymi na kartki, nieposłuszeństwo w pracy, nie kłanianie się Niemcom i inne. Trafiali tam również aresztowani z podejrzeniem o przynależność do podziemnych organizacji i tajne nauczanie (również uczniowie). Przekazywano ich do Gestapo i do obozów koncentracyjnych.

1 lutego 1942 r. w więzieniu utworzono oddział dla Polaków (dorosłych i dzieci) skazanych na obóz karny, na okres nie przekraczający 6 miesięcy, przez sądy w Sierpcu i Mławie.

Dokonano szeregu egzekucji. Między innymi w połowie września 1942 r. rozstrzelano na terenie ogrodu klasztorne 152 dziewcząt i chłopców oraz nauczycieli jednej ze szkół bydgoskich.

19 stycznia (18 stycznia) 1945 r., kiedy pod Sierpc podchodziły wojska radzieckie, dokonano likwidacji więzienia rozstrzelując wszystkich więźniów. Egzekucja miała miejsce w celach. Strzelano z pistoletów w głowy. Cele podpalono. Ogień po krótkim czasie stłumił się i zwłoki nie uległy całkowitemu spaleni. Stracono w ten sposób 85 więźniów.¹⁾ Ocalał jeden więzień, Piotr Nikityn, zam. w Stanisławowie k/ Warszawy.

Szacuje się, że w latach 1939—1945 w sierpeckim więzieniu stracono około 400 osób. Wśród straconych w dn. 19 (18) stycznia 1945 r. było dziewięciu mieszkańców gminy Biezuń. Rodziny pochowały ich zwłoki w grobach rodzinnych na cmentarzu w Biezuńiu z wyjątkiem Pelagii Dymot-teo, która spoczywa w zbiorowej mogile na cmentarzu w Sierpcu. W mogile tej pochowano większość zwłok.

Źródła: Główna Kom. Badania Zbrodni Hitl., Rada Ochrony Pomn. Walki i Męcz.,
Obozy hitlerowskie na ziemiach polskich 1939—1945, Informator encyklopedyczny,
Warszawa 1979, s. 452, poz. 4236.
Akta Głównej Komisji (AGK), kolekcja Z, syg. 223 Z, s. 30; zeznanie
Janiny Szpetulskiej.
Relacje Tadeusza Grzeškiewicza, Stefana Zajdzińskiego i Stanisława Bramorskiego
z Biezuńia (w zbiorach St. Ilskiego i J. Siedleckiej).
Tablica pamięci umieszczona na murze klasztoru w Sierpcu.

1) Tadeusz Fijałkowski podaje 180, Pod kryptonimem Wkra, Warszawa 1971, s. 33.

Indeks poległych na frontach wojny polsko—bolszewickiej 1919—20 r. *)

- | | |
|----------------------------|----------------|
| 1. Edward Bączek | z Kobyłej Łąki |
| 2. Franciszek Bączek | z Kobyłej Łąki |
| 3. Zygmunt Boniecki | z Bieżunia |
| 4. Franciszek Chądzyński | z Wilewa—Pełk |
| 5. Jan Giżyński | z Myślina |
| 6. Zygmunt Gołębiowski | z Bieżunia |
| 7. ? Grabowski | z Wielunia |
| 8. Franciszek Karski | z Wilewa—Pełk |
| 9. Konstanty Koronowski | ze Strzeszewa |
| 10. Stanisław Kosiński | z Bieżunia |
| 11. Jan Kryszczak | ze Strzeszewa |
| 12. Franciszek Krzywkowski | z Myślina |
| 13. Wacław Marcinkowski | z Kobyłej Łąki |
| 14. Stanisław Mączewski | z Bieżunia |
| 15. Franciszek Ogródowczyk | z Gołuszyna |
| 16. Władysław Opała | ze Strzeszewa |
| 17. Franciszek Popielski | ze Sławęcina |
| 18. Wincenty Przywitowski | z Sadłowa |
| 19. Maciej Rybka | z Kobyłej Łąki |
| 20. Stanisław Rybka | z Kobyłej Łąki |
| 21. Stanisław Sobiesiak | ze Sławęcina |
| 22. Jan Szczypiński | z Myślina |
| 23. Stanisław Szczypiński | z Myślina |

*) Dane niepełne